T095 ATĐ 7 (11) Luận A Tỳ Đàm Tỳ Bà Sa Q10-Kiền Độ Tạp-Trí

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10

LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA
QUYEÅN 10
Chöông 1: KIEÀN-ÑOÄ TAÏP

Phaåm 2: TRÍ, Phaàn 6

Coù saùu nhaân, cho ñeán noùi roäng. Luaän noùi: Saùu nhaân naày chaúng phaûi kinh Phaät noùi. Boán duyeân laø kinh Phaät noùi. Nay muoán duøng nhaân ñeå giaûi thích duyeân, vieäc aáy theá naøo? Nhaân töông öng cho ñeán nhaân baùo laø nhaân duyeân, nhaân sôû taùc laø duyeân thöù lôùp, duyeân caûnh giôùi vaø duyeân oai theá. Hoûi: Nhaân goàm nhieáp duyeân hay duyeân goàm nhieáp nhaân? Ñaùp: Tuøy theå taùnh maø goàm thaâu daãn nhau. Hoaëc coù thuyeát noùi: leõ ra coù khaùc nhau. Khaùc nhau ra sao? Nhö nhaân töông öng, cho ñeán nhaân baùo laø nhaân duyeân. Nhaân sôû taùc laø duyeân oai theá, duyeân thöù lôùp, duyeân caûnh giôùi laø duyeân chaúng phaûi nhaân. Laø nhaân goàm nhieáp duyeân hay laø duyeân goàm nhieáp nhaân? Vì duyeân goàm nhieáp nhaân, chöù chaúng phaûi nhaân goàm nhieáp duyeân. Khoâng goàm nhieáp nhöõng thöù gì? Ñoù laø duyeân thöù lôùp, duyeân caûnh giôùi. Laïi coù thuyeát noùi: Saùu nhaân cuõng laø kinh Phaät noùi, nhö trong saùu phaùp cuûa kinh taêng Nhaát A-haøm noùi: Vì ñaõ traûi qua thôøi gian laâu xa, neân coù queân maát. Toân giaû Ca-chieân-dieân-töû kia ñaõ duøng söùc trí nguyeän ñeå quaùn choã saùu nhaân ñaõ ñöôïc noùi trong kinh Phaät. Trong A-tyø-ñaøm naày, döïa vaøo saùu nhaân maø soaïn ra luaän. Nghe noùi Taêng Nhaát A-haøm: Töø moät phaùp taêng cho ñeán traêm phaùp, nay chæ coù moät phaùp taêng cho ñeán möôøi phaùp, phaùp khaùc ñeàu queân maát. Laïi nöõa, ôû trong moät phaùp queân maát laø nhieàu, cho ñeán möôøi phaùp queân maát cuõng nhieàu. Nghe noùi coù moät Ñaïi ñöùc A-la-haùn teân laø Xa-na-baø-taåu, laø Hoøa thöôïng cuûa Toân giaû Kyø-baø-ca, luùc Toân giaû aáy nhaäp baùt Nieát-baøn, ngay

trong ngaøy ñoù coù baûy vaïn baûy ngaøn nhaân duyeân boån sinh, coù moät vaïn luaän A-tyø-ñaøm bieán maát, khoâng coøn xuaát hieän, töø ñaáy veà sau khoâng coøn

löu haønh nöõa. Moät Luaän sö maát, coù ngaàn aáy kinh, luaän, laïi khoâng coøn löu haønh, huoáng gì laø neáu moät traêm moät ngaøn vò Luaän sö maát? Laïi coù thuyeát noùi: Duø khoâng coù moät choã naøo cuûa kinh hoaøn toaøn noùi veà saùu nhaân, nhöng choã naøo trong kinh cuõng ñeàu coù noùi rieâng veà töøng nhaân trong saùu nhaân. Hoûi: Neáu vaäy thì trong kinh naøo noùi nhaân töông öng? Ñaùp: Nhö noùi: Ñoù goïi laø tín caên baûn cuûa thaáy ñaïo, goïi laø trí baát hoaïi töông öng, kinh naày noùi veà nhaân töông öng. Choã naøo noùi veà nhaân coäng sinh? Nhö noùi: Maét duyeân theo saéc sinh nhaõn thöùc, cuõng sinh ra thoï, töôûng v.v... cuûa coäng sinh, töùc kinh naày noùi veà nhaân coäng sinh. Choã naøo noùi nhaân töông töï? Nhö noùi: Ngöôøi naày thaønh töïu phaùp thieän, cuõng thaønh töïu phaùp baát thieän. Phaùp baát thieän cuûa ngöôøi naày dieät, phaùp thieän laïi sinh, töùc kinh naày noùi veà nhaân töông töï. Choã naøo noùi veà nhaân cuøng khaép? Nhö noùi: Tyø-kheo! Neáu coù ñoái töôïng tö duy, coù choã phaân bieät, ñoù goïi laø sinh khôûi kieát söû. Choã naøo noùi nhaân baùo? Nhö noùi: Tu haønh maø saùt sinh roäng khaép, khi cheát seõ ñoïa vaøo ñòa nguïc, thoï baùo baát thieän, kinh naày laø noùi veà nhaân baùo. Choã naøo noùi nhaân sôû taùc? Nhö noùi: Do hai nhaân, hai duyeân sinh ra chaùnh kieán, cho ñeán noùi roäng, töùc kinh naày noùi nhaân sôû taùc. Caùc kinh nhö theá ñeàu noùi saùu nhaân. Kieàn-ñoä naày phaân bieät nhaân, khoâng phaân bieät duyeân, kieàn-ñoä Kieán phaân bieät duyeân, khoâng phaân bieät nhaân. Hoûi: Vì sao Toân giaû Ca-chieân-dieân-töû döïa vaøo saùu nhaân ñeå soaïn luaän? Ñaùp: Vì saùu nhaân naày yù ngaên döùt khoâng nhaân, nhaân aùc. Laïi coù thuyeát noùi: Toân giaû kia sôû dó döïa vaøo saùu nhaân ñeå taïo luaän laø vì muoán bieåu hieän roõ boán thöù quaû, nhö nhìn thaáy quaû A-ma-laëc trong taâm baøn tay. Neáu noùi nhaân töông öng, coäng sinh, töùc laø hieän roõ quaû coâng duïng. Neáu noùi nhaân töông töï, nhaân cuøng khaép, töùc hieån hieän quaû y. Neáu noùi nhaân baùo töùc bieåu hieän roõ quaû baùo. Neáu noùi nhaân sôû taùc, töùc bieåu hieän roõ quaû oai theá. Vì vieäc ñoù, neân döïa vaøo nhaân ñeå soaïn luaän.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 232

Hoûi: Theá naøo laø nhaân töông öng? Ñaùp: Thoï ñoái vôùi phaùp töông öng cuûa thoï laø nhaân ñoái vôùi nhaân töông öng, phaùp töông öng cuûa thoï ñoái vôùi nhaân ñoái vôùi nhaân töông öng cuûa thoï. Hoûi: Vì sao phaùp töông öng naày xoay vaàn laøm nhaân? Ñaùp: Vì phaùp höõu vi, taùnh yeáu keùm, neân noùi veà nghóa. Hoûi: Phaùp thoï khoâng duøng töôûng, chuû theå, ñoái töôïng giaùc khoâng thoï nhaän chaêng? Ñaùp: Khoâng theå nhö theá, vì phaùp khaùc lìa nhau, khoâng theå coù sôû taùc. Cho neân, phaùp taâm, taâm sôû ñeàu xoay vaàn nuoâi lôùn nhau, xoay vaàn taêng ích nhau, vaø xoay vaàn nöông vaøo nhau ñeå coù theå gaùnh naëng. Nhö hai caây lau döïa vaøo nhau maø ñöùng vöõng, nhieàu boù coû lau cuõng theá. Nhö duøng moät sôïi daây thì khoâng theå keùo noåi khuùc goã to, caàn phaûi duøng nhieàu sôïi daây thì coù theå. Phaùp thoï kia cuõng gioáng nhö theá. Hoûi: Vì sao khoâng noùi taâm? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Vì yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán theá, cho ñeán noùi roäng. Laïi coù thuyeát noùi: Neân noùi laø nhaân ñoái vôùi nhaân töông öng cuûa phaùp taâm, taâm sôû, cho ñeán noùi roäng, maø khoâng noùi, neân bieát

nghóa naày laø thuyeát chöa troïn veïn. Laïi coù thuyeát noùi: Vaên naày noùi veà nghóa cuûa caùc nhaân khoâng cuøng taän, neáu cuøng taän thì neân noùi raèng: Theá naøo laø nhaân töông öng? Laø nhaân ñoái vôùi nhaân töông öng cuûa phaùp taâm, taâm sôû. Theá naøo laø nhaân coäng sinh? Laø taát caû phaùp höõu vi. Theá naøo laø nhaân töông töï? Laø phaùp quaù khöù, hieän taïi. Theá naøo laø nhaân nhaát thieát bieán? Laø nhaát thieát bieán söû cuûa quaù khöù, hieän taïi vaø phaùp coäng höõu töông öng cuûa söû. Theá naøo laø nhaân baùo? Laø phaùp höõu laäu thieän vaø baát thieän. Theá naøo laø nhaân sôû taùc? Laø taát caû caùc phaùp. Neân noùi caùc nhaân nhö theá, neáu khoâng noùi nhö theá, phaûi bieát noùi veà nghóa cuûa caùc nhaân khoâng cuøng taän. Laïi coù thuyeát noùi: Ñieàuñaõ noùi ôû tröôùc laø thoï trong phaùp töông öng, nghóa aáy ra sao? Nhö noùi: Thoï trong phaùp töông öng cuûa thoï, laø nhaân ñoái vôùi nhaân töông öng, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Neáu vaäy thì vì sao khoâng töùc taâm goïi laø thuyeát? Ñaùp: Nghóa bình ñaúng laø nghóa töông öng, taâm naày laø chuû toâng, nhö keä noùi: Taâm laø vua taêng thöôïng thöù saùu. Laïi coù thuyeát noùi: Vì taâm neân goïi laø phaùp töông öng, baát töông

öng. Nhö noùi: Ñoù goïi laø phaùp töông öng cuûa taâm, ñoù goïi laø phaùp baát töông öng cuûa taâm. Nhaân ñoái vôùi nhaân töông öng, phaùp töông öng tueä, töôûng, tö, xuùc, taùc yù, quaùn, duïc, giaûi thoaùt, nieäm, ñònh, tueä nhö vaäy, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao chæ noùi phaùp soá möôøi ñaïi ñòa maø khoâng noùi phaùp soá khaùc? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Vì ñoù laø yù ngöôøi soaïn luaän muoán theá, cho ñeán noùi roäng. Laïi coù thuyeát noùi: Neân noùi maø khoâng noùi, phaûi bieát, nghóa naày noùi chöa troïn veïn. Laïi coù thuyeát noùi: Trong caùc giôùi, caùc ñòa, caùc taâm, caùc chuûng, coù theå ñaéc neân noùi, caùc phaùp soá khaùc vaø söï traùi nhau ôû treân neân khoâng noùi. Hoûi: Theá naøo laø nghóa töông öng? Ñaùp: Nghóa bình ñaúng laø nghóa töông öng. Hoûi: Neáu nghóa bình ñaúng laø nghóa töông öng, thì phaùp soá naày ñoái vôùi taâm hoaëc nhieàu, hoaëc ít: ñoái vôùi taâm thieän thì nhieàu, ñoái vôùi taâm nhieãm oâ thì ít, hoaëc ñoái vôùi nhieãm oâ thì nhieàu, ñoái vôùi voâ kyù khoâng aån chìm thì ít, ñoái vôùi thuoäc veà coõi Duïc thì nhieàu, vôùi thuoäc veà coõi Saéc thì ít, ñoái vôùi thuoäc veà coõi Saéc nhieàu, thuoäc veà coõi Voâ saéc thì ít, ñoái vôùi höõu laäu thì nhieàu, vôùi voâ laäu thì ít. Cuõng theá thì theá naøo nghóa bình ñaúng laø nghóa töông öng? Ñaùp: Vì theå bình ñaúng, neân noùi nghóa bình ñaúng laø nghóa töông öng. Neáu trong moät taâm coù hai thoï, moät töôûng, nhö theá thì khoâng goïi laø bình ñaúng, chaúng phaûi nghóa töông öng. Moät taâm, moät taâm thoï phaùp soá khaùc cuõng theá. Vì cho neân nghóa bình ñaúng laø nghóa töông öng. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa bình ñaúng khoâng lìa nhau laø nghóa töông öng. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa bình ñaúng, khoâng khaùc nhau laø nghóa töông öng. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa bình ñaúng, ñoàng thoï nhaän laø nghóa töông öng. Nhö luùc xe chuyeân chôû, thì taát caû ñeàu chôû, khoâng coù haøng hoùa naøo khoâng chôû. Cuõng theá, khi xe taâm thoï nhaän duyeân, laø tieáp nhaän caùc ñaïi ñòa, ñoái vôùi caùc duyeân ñeàu thoï nhaän bình ñaúng. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa bình ñaúng ñoàng tieáp nhaän laø nghóa töông öng, chaúng phaûi tröôùc sau, nhö vaøo

muøa thu, ñaøn boà caâu bay ñeán saân cuøng luùc, cuøng aên moät luùc, cuøng bay ñi moät luùc. Taâm, phaùp taâm sôû nhö

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 234

theá ñoái vôùi duyeân taïo ra cuøng luùc, ñaõ taïo ra cuøng luùc, dieät moät luùc. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa hôïp laø nghóa töông öng, nhö nöôùc vôùi söõa, khoâng trôû ngaïi nhau, neân hôïp chung. Cuõng theá, phaùp naày vaø phaùp kia vì khoâng trôû ngaïi nhau neân töông öng. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa thöông yeâu bình ñaúng vôùi nhau laø nghóa töông öng, nhö ngöôøi raát thuaän theo nhau neân noùi laø thöông yeâu nhau. Phaùp naày vaø phaùp kia cuõng vaäy thuaän theo nhau, noùi laø töông öng. Toân giaû Baø-Dó noùi: Coù boán vieäc bình ñaúng laø nghóa töông öng, ñoù laø thôøi, choã döïa, haønh, caûnh giôùi. Thôøi laø ñoàng moät saùt-na. Choã döïa laø ñoàng moät choã döïa. Haønh laø ñoàng moät haønh. Caûnh giôùi laø ñoàng haønh moät caûnh giôùi. Vì vieäc aáy laø nghóa töông öng. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa boù lau laø nghóa töông öng, nhö hai coïng coû lau, nhieàu boù coû lau döïa vaøo nhau maø ñöùng, vì taùnh cuûa phaùp taâm, taâm sôû cuõng vaäy laø yeáu keùm, neân moãi taâm khoâng theå sinh, khoâng theå nhaän laáy duyeân, Taâm hôïp vôùi möôøi ñaïi ñòa, coù theå haønh ôû ñôøi, coù theå nhaän laáy quaû, coù theå bieát caûnh giôùi, coù theå coù choã taùc. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa buoäc khuùc goã laø nghóa töông öng, nhö moät sôïi daây gai khoâng theå buoäc khuùc goã, neáu nhieàu sôïi daây gai keát hôïp thaønh sôïi thì coù theå buoäc khuùc goã. Taâm, ñaïi ñòa, phaùp cuõng theá, noùi roäng nhö treân. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa keùo nhau loäi qua soâng laø nghóa töông öng. Loâi keùo nhau, nghóa laø xoay vaàn níu tay nhau, nhö trong hang nuùi, löôùt thuyeàn nhanh treân soâng, moät ngöôøi thì khoâng theå qua, neáu keát hôïp vôùi nhieàu ngöôøi, laïi níu laáy tay nhau, thì sau ñoù, coù theå vöôït qua. Taâm vaø ñaïi ñòa cuõng vaäy noùi roäng nhö treân. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa ñoàng baïn laø nghóa töông öng, nhö treân con ñöôøng hoang vaéng, coù nhieàu giaëc cöôùp, thuù döõ, moät ngöôøi thì khoâng theå ñi qua, neáu taäp hôïp nhieàu ngöôøi, xoay vaàn nöông nhau thì sau ñoù coù theå ñi qua. Taâm vaø ñaïi ñòa, cuõng theá ñeàu noùi roäng nhö treân. Toân giaû Hoøa-tu-maät noùi: Theá naøo laø nghóa töông öng? Nghóa töông sinh laø nghóa töông öng. Hoûi: Neáu vaäy thì nhaõn thöùc coù theå sinh yù thöùc, nhaõn thöùc ñoù coù töông öng chaêng? Ñaùp: Vì choã nöông khaùc nhau, neáu ñoàng choã nöông thì coù theå sinh nhau, ñoù laø nghóa töông öng. Laïi nöõa, nghóa khoâng khaùc nhau laø nghóa töông öng. Hoûi: Neáu vaäy boán ñaïi cuõng khoâng khaùc nhau laø nghóa töông öng chaêng?

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 235

Ñaùp: Boán ñaïi khoâng coù choã nöông, neáu coù choã nöông khoâng khaùc nhau laø nghóa töông öng. Laïi nöõa, coù nghóa sôû duyeân laø nghóa töông öng. Hoûi: Neáu vaäy naêm thöùc cuõng coù sôû duyeân, coù phaûi laø nghóa töông öng chaêng? Ñaùp: Choã nöông ñeàu khaùc nhau, neáu ñoàng choã döïa, ñoàng sôû duyeân laø nghóa töông öng. Laïi nöõa, ñoàng moät nghóa duyeân laø nghóa töông öng. Hoûi: Neáu vaäy nhaõn thöùc, yù thöùc ñoàng moät duyeân coù phaûi laø töông öng chaêng? Hieän taïi

thaáy nhieàu ngöôøi ñeàu cuøng sinh taâm, ñoàng ngaém xem traêng thöôïng tuaàn coù phaûi laø töông öng chaêng? Ñaùp: Choã nöông ñeàu khaùc nhau, neáu ñoàng choã coù phaûi nöông, ñoàng moät duyeân, laø nghóa töông öng. Laïi nöõa, nghóa hôïp laø nghóa töông öng, v.v... Hoûi: Neáu vaäy maïng soáng laâu, hôi aám, thöùc hôïp ôû moät choã laø töông öng chaêng? Ñaùp: Hai thöù kia khoâng coù choã nöông, neáu coù choã nöông thì cuõng coù hôïp nhau, laø nghóa töông öng. Laïi nöõa, nghóa sinh cuøng luùc laø nghóa töông öng. Hoûi: Neáu vaäy boán ñaïi cuøng sinh moät luùc laø töông öng chaêng? Ñaùp: Boán ñaïi khoâng coù choã nöông, neáu coù choã nöông, cuøng sinh moät luùc laø nghóa töông öng. Laïi nöõa, ñeàu cuøng sinh, cuøng truï, cuøng dieät laø nghóa töông öng. Hoûi: Neáu vaäy taâm hoài chuyeån, saéc, taâm baát töông öng haønh, cuøng sinh, cuøng dieät cuøng truï thì coù töông öng chaêng? Ñaùp: Khoâng coù choã nöông. Neáu coù choã nöông, cuøng sinh, cuøng truï, cuøng dieät laø nghóa töông öng. Laïi nöõa, ñoàng moät choã nöông, ñoàng moät haønh, ñoàng moät sôû duyeân, laø nghóa töông öng. Hoûi: Vì sao bieát ñoàng moät choã nöông, ñoàng moät haønh, ñoàng moät sôû duyeân coù phaûi laø töông öng chaêng? Ñaùp: Vì sao bieát ñöôïc ñoàng moät choã nöông, ñoàng moät haønh, ñoàng moät sôû duyeân, chaúng phaûi nghóa töông öng? Laïi nöõa, nghóa cuøng laøm moät vieäc laø nghóa töông öng. Hoûi: Neáu vaäy nhaãn trí ñoàng taïo ra moät vieäc laø töông öng chaêng? Ñaùp: Nhaãn trí kia khoâng ñoàng thôøi sinh, neáu sinh ñoàng thôøi, ñoàng laøm moät vieäc laø nghóa töông öng. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Nghóa ñoàng baïn laø nghóa töông öng,

nhö thöùc tuøy vieäc sôû duyeân, vì caùc danh soá, lìa cuøng sinh laø nghóa töông öng. Toân giaû Cuø-sa noùi: Ñoàng moät choã nöông, ñoàng moät haønh, ñoàng moät duyeân, laø nghóa töông öng. Vì sao? Vì phaùp höõu vi taùnh yeáu keùm, xoay vaàn laøm naâhn cho nhau maø sinh, khoâng thaáy coù moät ñaïi ñòa naøo hieän haønh moät mình ôû ñôøi, cho neân noùi laø töông öng. Nhaân töông öng naày ôû trong ba ñôøi, quyeát ñònh coù theå sinh ra quaû coâng duïng. Theá naøo laø nhaân coäng sinh? Cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Nhaân töông öng, nhaân coäng sinh coù gì khaùc nhau? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Neáu coù nhaân töông öng thì coù nhaân coäng sinh. Hoûi: Coù khi naøo nhaân coäng sinh chaúng phaûi nhaân töông öng hay khoâng? Ñaùp: Coù caùc nhaân coäng sinh khoâng töông öng. Hoûi: Vieäc naày coù theå nhö vaäy, choã hoûi coù söï khaùc nhau, trong moät saùt-na thoï vaø töôûng coù hai nhaân, ñoù laø nhaân töông öng, nhaân coäng sinh coù gì khaùc nhau? Ñaùp: Nghóa khoâng lìa nhau laø nghóa cuûa nhaân töông öng, nghóa ñoàng moät quaû laø nghóa cuûa nhaân coäng sinh. Laïi coù thuyeát noùi: Ñoàng moät choã döïa, ñoàng moät haønh, ñoàng moät duyeân laø nghóa cuûa nhaân töông öng, ñoàng moät sinh, moät truï, moät dieät laø nghóa nhaân coäng sinh. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa daét tay loäi qua soâng laø nghóa nhaân töông öng, nghóa cuûa söùc töï sieâng naêng vöôït qua laø nghóa nhaân coäng sinh. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa gìn giöõ taøi saûn laø nghóa nhaân töông öng, nghóa naêng khôûi laø nghóa nhaân coäng sinh. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa bình ñaúng laø nghóa nhaân töông öng, nghóa khoâng lìa nhau

laø nghóa nhaân coäng sinh. Hoûi: Theá naøo laø nhaân coäng sinh? Ñaùp: Taâm vaø soá phaùp laø nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh, cho ñeán noùi roäng. Tröôùc khoâng noùi veà taâm, nay seõ noùi: Taâm vaø soá phaùp laø nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh, soá phaùp hoài chuyeån trôû laïi vôùi taâm laø nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh. Taâm vaø taâm xoay laïi nghieäp thaân, mieäng laø nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh, nghieäp thaân mieäng laø thieàn giôùi voâ laäu. Hoûi: Vì sao khoâng noùi taâm hoài chuyeån nghieäp thaân, mieäng cuøng vôùi taâm laø nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh? Ñaùp: Neân noùi maø khoâng noùi, phaûi bieát nghóa naày laø thuyeát chöa troïn veïn.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 237

Laïi coù thuyeát noùi: Tröôùc, sau noùi roäng, giöõa thì noùi toùm taét. Nhö nhaân taïo taùc tröôùc, sau noùi roäng, thuyeát giöõa thì noùi giaûn löôïc, nhaân naày cuõng gioáng nhö theá. Laïi coù thuyeát noùi: Taâm ñoái vôùi nghieäp thaân, mieäng vaø nhaân khoâng tuøy thuoäc vaøo vieäc cuûa taâm, nghieäp thaân khaåu ñoái vôùi taâm tuøy thuoäc vaøo vieäc cuûa nghieäp thaân, mieäng, khoâng cuøng vôùi nhaân aáy cuûa nghieäp. Nhö vua ñoái vôùi quyeán thuoäc cuûa mình, ban cho nhieàu lôïi ích veà aên uoáng, maø khoâng leä thuoäc vaøo vieäc cuûa mình. Quyeán thuoäc ñoái vôùi vua, tuøy thuoäc vaøo vieäc aáy, chaúng phaûi ban cho nhieàu thöùc uoáng aên. Nghieäp cuûa thaân, mieäng, taâm nhö theá cho ñeán noùi roäng. Laïi coù thuyeát noùi: Nghieäp thaân, mieäng töø taâm maø khôûi, thuoäc veà taâm, vì töø taâm sinh, neân laø nhaân coäng sinh. Nghieäp thaân, mieäng khoâng theå khôûi taâm, taâm khoâng leä thuoäc nghieäp, cuõng vì khoâng töø nghieäp sinh, neân chaúng phaûi nhaân coäng sinh. Bình luaän: Khoâng neân noùi nhö theá, noùi nhö tröôùc laø toát: Taâm vaø taâm xoay laïi nhaân coäng sinh cuûa nghieäp thaân, mieäng, phaûi bieát taâm hoài chuyeån nghieäp thaân, mieäng cuøng vaø nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh cuûa taâm. Vì sao? Vì ñoàng moät quaû, ñoàng moät choã taïo taùc. Hoûi: Neáu vaäy thì sao khoâng noùi? Ñaùp: Vì treân ñaõ noùi roäng veà nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh cuûa taâm baát töông öng haønh. Hoûi: Nhöõng gì laø taâm baát töông öng haønh? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Töï theå cuûa taâm sinh, sinh vôùi nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh cuûa taâm. Laïi coù thuyeát noùi: Taâm vaø nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh cuûa töï choã sinh, giaø, truï, dieät, sinh vôùi nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh cuûa taâm, chaúng phaûi laõo, truï, dieät. Vì sao? Vì nghóa taêng tröôûng laø nghóa cuûa nhaân, Nghóa dieät kia laø nghóa hö hoaïi. Laïi coù thuyeát noùi: Taâm vaø sinh v.v..., sinh v.v... vaø nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh cuûa taâm. Laïi coù thuyeát noùi: Taâm vaø phaùp taâm sôû laø nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh nhö sinh v.v... Taâm sinh v.v... cuøng vôùi taâm laø nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh. Bình luaän: Khoâng neân noùi nhö theá, noùi nhö treân laø toát. Taâm vaø phaùp taâm sôû, nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh cuûa sinh v.v..., phaùp taâm sôû sinh v.v. ... cuøng vôùi nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh cuûa taâm. Hoûi: Neáu vaäy thì vôùi thuyeát naày laøm sao giaûi thích, nhö noùi: Tröø thaân kieán sinh, giaø, truï, dieät, caùc khoå ñeá khaùc chaúng phaûi nhaân coäng sinh

ñoái vôùi thaân kieán? Ñaùp: Neân noùi raèng: Tröø thaân kieán, sinh, giaø, truï, dieät cuûa phaùp töông öng, caùc khoå ñeá khaùc ñoái vôùi thaân kieán, chaúng phaûi nhaân coäng sinh, maø khoâng ngöôøi noùi, phaûi bieát nghóa naày laø thuyeát chöa troïn veïn. Laïi nöõa, nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh cuûa boán ñaïi coäng sinh, chö vò noùi lôøi naày: Uy löïc cuûa boán ñaïi khoâng coù rieâng: Ñòa ñaïi, thuûy, hoûa, phong ñaïi laø nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh, ba ñaïi laø nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh ñoái vôùi ñòa ñaïi. Caùc choã noùi raèng, theá löïc cuûa boán ñaïi coù thieân leäch, nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh ñòa ñaïi nôi ba ñaïi, nhaân ñoái vôùi nhaân coäng sinh baù ñaïi ôû ñòa ñaïi. Vì sao? Vì ñòa ñaïi thì coù nhieàu theå, moät theå vaø nhieàu theå laø nhaân coäng sinh, nhieàu theå nôi moät theå laø nhaân coäng sinh, cho ñeán phong ñaïi cuõng gioáng nhö theá. Bình luaän: Noùi nhö theá laø toát: Neáu boán ñaïi coù theá löïc rieâng, hoaëc khoâng coù theá löïc rieâng moät beân, thì ñòa ñaïi nôi ba ñaïi, ba ñaïi ôû ñòa ñaïi, taïo ra nhaân coäng sinh. Vì sao? Vì ñòa ñaïi khoâng nhaân ñòa ñaïi maø sinh ra saéc taïo. Hoûi: Sinh roài laø nhaân hay chöa sinh laø nhaân? Ñaùp: Sinh cuõng laø nhaân, chöa sinh cuõng laø nhaân. Vì sao? Vì ñaõ sinh vaø chöa sinh ñeàu rôi vaøo nghóa cuûa nhaân. Nhö Phaùi Ba-giaø-la-na noùi: Theá naøo laø phaùp töø nhaân sinh? Taát caû phaùp höõu vi nhö thuyeát kia ñaõ noùi: Sinh vaø chöa sinh ñeàu laø phaùp töø nhaân sinh, ñaây cuõng gioáng nhö theá. Hoûi: Taïo saéc coù nhaân coäng sinh hay khoâng? Ñaùp: Coù. Vì sao? Vì taát caû phaùp höõu vi ñeàu coù nhaân coäng sinh. Hoûi: Taïo saéc vaø taïo saéc coù nhaân coäng sinh hay khoâng? Ñaùp: Khoâng. Vì sao? Vì töï theå khoâng cuøng vôùi töï theå taïo ra nhaân coäng sinh. Laïi coù thuyeát noùi: Taïo saéc vaø taïo saéc laøm nhaân coäng sinh cho taïo saéc. Vieäc aáy theá naøo? Nhö vi traàn coäng sinh cuûa nhaõn caên xoay vaàn laøm nhaân coäng sinh. Bình luaän: Khoâng neân noùi nhö theá. Vì sao? Vì taïo saéc coù ñoái ñaõi khoâng ñöôïc laïi cuøng vôùi taïo saéc ñoái ñaõi laøm nhaân coäng sinh. Taát caû taâm ñeàu cuøng hoài chuyeån, nghóa laø soá phaùp vaø sinh v.v..., chaúng phaûi taát caû taâm ñeàu coù taâm hoài chuyeån. Vì saéc coù möôøi vieäc, neân goïi laø hoài chuyeån. Möôøi vieäc aáy laø: 1. Coäng sinh (sinh chung). 2. Coäng truï. 3. Coäng dieät. 4. Cuøng moät quaû.

5. Cuøng moät nöông. 6. Cuøng moät quaû baùo. 7. Thieän cuøng vôùi thieän. 8. Baát thieän cuøng vôùi baát thieän. 9. Voâ kyù cuøng vôùi voâ kyù. 10. Cuøng rôi vaøo moät ñôøi. Cuøng moät quaû, nghóa laø quaû giaûi thoaùt. Cuøng moät nöông: laø Quaû nöông. Cuøng moät quaû baùo laø: Quaû baùo, toùm laïi laø coù möôøi vieäc. Nhö ñaïo döùt kieát, söï hoài chuyeån cuûa theá tuïc coù taùm vieäc, tröø baát thieän, voâ kyù. Tröø ñaïo döùt kieát söû hoài chuyeån cuûa theá tuïc, caùc thieän höõu laäu hoài chuyeån khaùc coù baûy vieäc, tröø quaû giaûi thoaùt. Ñaïo döùt kieát voâ laäu baát thieän, voâ kyù hoài chuyeån coù baûy vieäc, tröø quaû baùo. Baát thieän, voâ kyù, tröø ñaïo döùt kieát voâ laäu hoài chuyeån, caùc voâ laäu xoay laïi khaùc coù saùu vieäc, tröø quaû baùo, quaû giaûi thoaùt. Baát thieän, voâ kyù, taâm baát thieän hoài

chuyeån coù baûy vieäc, töø quaû giaûi thoaùt thieän, voâ kyù, taâm voâ kyù hoài chuyeån coù saùu vieäc, töø quaû giaûi thoaùt, quaû baùo, thieän, baát thieän, cho neân toùm laïi coù möôøi vieäc. Taâm ñoái vôùi phaùp taâm sôû hoài chuyeån coù naêm vieäc: 1. Nöông chung. 2. Choã haønh chung. 3. Sôû duyeân chung. 4. Quaû baùo chung. 5. Quaû baùo chung. Soá phaùp hoài chuyeån ñoái vôùi taâm cuõng ñoàng coù naêm vieäc. Taâm vaø taâm hoài chuyeån, saéc taâm baát töông öng haønh coù hai vieäc: 1. Quaû. 2. Baùo. Taâm hoài chuyeån saéc taâm baát töông öng haønh vaø taâm hoài chuyeån coù hai vieäc: 1. Quaû. 2. Baùo. Hoûi: theá naøo laø theå taùnh hoài chuyeån? Ñaùp: Laø boán aám, naêm aám, nhö coõi Saéc laø naêm aám, coõi Duïc, coõi Voâ saéc laø boán aám. Vì sao? Vì coõi Duïc, coõi Voâ saéc khoâng coù giôùi cuûa taâm hoài chuyeån, ñoù laø theå taùnh hoài chuyeån, laø ngaõ, laø vaät, laø töôùng, laø phaàn, laø taùnh. Ñaõ noùi veà theå taùnh, veà lyù do nay seõ noùi: Hoûi: Hoài chuyeån nghóa laø gì? Ñaùp: Nghóa thuaän theo laø nghóa hoài chuyeån, nghóa nhaän laáy moät

quaû laø nghóa hoài chuyeån, nghóa ñoàng laøm moät vieäc laø nghóa hoài chuyeån. Noùi ñuùng nhö nghóa, nhö vieäc maø caùc oâng ñaõ laøm, chuùng toâi cuõng laøm, laø nghóa hoài chuyeån. Hoûi: Vì sao giôùi coõi Duïc khoâng hoài chuyeån vôùi taâm? Ñaùp: Chaúng phaûi ruoäng, chaúng phaûi ñoà duøng, chaúng phaûi ñaát, vì chaúng phaûi ruoäng, chaúng phaûi ñoà duøng, chaúng phaûi ñaát. Laïi coù thuyeát noùi: Vì coõi Duïc chaúng phaûi ñòa ñònh, chaúng phaûi ñòa tu, chaúng phaûi ñòa ly duïc, neân giôùi trong ñoù cuõng khoâng hoài chuyeån vôùi taâm. Coõi Saéc laø ñòa ñònh, ñòa tu, ñòa ly duïc, giôùi trong coõi ñoù hoài chuyeån vôùi taâm. Laïi nöõa, nghóa ngoân, giôùi coõi Duïc noùi laø taâm coõi Duïc, oâng coù theå vì toâi, hoaëc phaù giôùi, neáu khôûi phieàn naõo cuûa taâm phaù giôùi, thì taâm coõi Duïc coù taïo ra söï uûng hoä hay khoâng? Ñaùp: Khoâng theå. Giôùi ngoân: neáu oâng khoâng theå, thì laøm sao thuaän theo oâng ñöôïc? Gioáng nhö coù ngöôøi sôï haõi keû thuø, noùi vôùi ngöôøi khaùc: OÂng coù theå vì toâi laøm choã che chôû khoâng, toâi seõ thuaän theo oâng. Ngöôøi khaùc ñaùp: Khoâng theå. Ngöôøi aáy noùi: Neáu oâng khoâng theå thì toâi ñaâu thuaän theo oâng? Giôùi kia cuõng gioáng nhö theá. Taâm coõi Saéc coù theå vì phaù giôùi vaø khôûi phieàn naõo phaù giôùi maø laøm ra söï uûng hoä. Cho neân, giôùi kia thuaän theo taâm. Hoûi: Taát caû taâm thieän coõi Saéc ñeàu coù giôùi hoài chuyeån saéc phaûi khoâng? Ñaùp: Khoâng. Trong Sô thieàn coù saùu taâm thieän, khoâng coù giôùi saéc hoài chuyeån. Ba thöùc thaân thieän laø vaên tueä khi cheát, taâm thieän, khôûi taùc taâm thieän, coù hai taâm thieän trong Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn, khoâng coù giôùi saéc hoài chuyeån. Vaên tueä khi cheát, taâm thieän khoâng coù giôùi coõi Voâ saéc. Hoûi: Vì sao coõi Voâ saéc khoâng coù giôùi? Ñaùp: Vì chaúng phaûi ruoäng cuûa giôùi, cho ñeán noùi roäng. Giôùi vaø saéc ñeàu laø coõi Voâ saéc, vì khoâng coù saéc neân khoâng coù giôùi. Laïi coù thuyeát noùi: Giôùi laø do boán ñaïi taïo, vì coõi Voâ saéc khoâng coù boán ñaïi neân khoâng coù giôùi. Hoûi: Khoâng coù boán ñaïi voâ laäu cuõng khoâng coù giôùi voâ laäu chaêng? Ñaùp: Vì giôùi voâ laäu khoâng do boán ñaïi neân laø voâ laäu, vì taâm neân laø giôùi

voâ laäu. Laïi nöõa, giôùi ñoái trò phaù giôùi vaø khôûi phieàn naõo phaù giôùi, coõi Voâ saéc khoâng coù phaù giôùi vaø khôûi phieàn naõo phaù giôùi, cho neân khoâng coù giôùi.

Hoûi: Vì sao coõi Voâ saéc khoâng coù phaù giôùi vaø khôûi phieàn naõo ñoái trò phaù giôùi? Ñaùp: Vì phaù giôùi vaø khôûi phieàn naõo phaù giôùi laø phaùp coõi Duïc. Coõi Voâ saéc ñoái vôùi coõi Duïc coù boán vieäc raát xa laø choã döïa (thöù lôùp duyeân), choã haønh, choã duyeân vaø ñoái trò raát xa. Hoûi: Neáu vaäy Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn ñeàu khoâng coù phaïm giôùi, vaø khôûi phieàn naõo ñoái trò phaïm giôùi, cuõng khoâng coù giôùi saéc hoài chuyeån phaûi chaêng? Ñaùp: Ñoái trò coù hai thöù: 1. Ñoái trò döùt phieàn naõo. 2. Ñoái trò loãi laàm. Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn duø khoâng coù ñoái trò döùt, nhöng vaãn coù ñoái trò loãi laàm nhö Ñöùc Theá toân noùi: Taâm phaùp giaûi thoaùt baát ñoäng, ñeä töû Thaùnh nhaäp tam-muoäi, döùt phaùp baát thieän, tu phaùp thieän. Baáy giôø, trong thaân ñeä töû Thaùnh kia ñeàu laø phaùp thieän. Vì ñoái trò loãi laàm, neân noùi raèng: Coõi Voâ saéc khoâng coù ñoái trò loãi laàm, cuõng khoâng coù ñoái trò döùt phieàn naõo. Coù hai thöù giôùi: 1. Ñaïo caâu sinh. 2. Ñònh caâu sinh. Giôùi cuûa ñaïo caâu sinh laø giôùi voâ laäu, giôùi cuûa Ñònh caâu sinh laø höõu laäu. Neáu laø giôùi cuûa ñaïo caâu sinh thì chaúng phaûi giôùi cuûa ñònh caâu sinh, neáu laø giôùi cuûa ñònh caâu sinh thì chaúng phaûi giôùi cuûa ñaïo caâu sinh. Laïi coù thuyeát noùi: Giôùi cuûa ñaïo caâu sinh laø voâ laäu, giôùi cuûa ñònh caâu sinh laø höõu laäu, voâ laäu. Cho neân ñaïo soaïn ra luaän chöùng thöù nhaát. Neáu coù giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, thì ñeä töû baäc Thaùnh kia seõ coù giôùi cuûa ñònh caâu sinh hay chaêng? Ñaùp: Neáu ñeä töû baäc Thaùnh kia coù giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, thì cuõng coù giôùi cuûa ñònh caâu sinh. Hoûi: Coù khi naøo giôùi cuûa ñònh caâu sinh thì chaúng phaûi giôùi cuûa ñaïo caâu sinh chaêng? Ñaùp: Coù. Nghóa laø giôùi höõu laäu. Laïi coù thuyeát noùi: Giôùi cuûa ñaïo caâu sinh laø voâ laäu, giôùi cuûa ñònh caâu sinh laø thieàn caên baûn, cho neân, phaûi taïo ra boán luaän chöùng: Hoûi: Neáu coù giôùi cuûa ñaïo caâu sinh thì vò ñeä töû baäc Thaùnh ñoù cuõng coù giôùi cuûa ñònh caâu sinh phaûi chaêng? Neáu coù giôùi cuûa ñònh caâu sinh thì vò ñoù cuõng coù giôùi cuûa ñaïo caâu sinh phaûi chaêng? Ñaùp: Hoaëc coù giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, chaúng phaûi giôùi cuûa ñònh caâu

sinh, cho ñeán noùi roäng thaønh boán luaän chöùng: 1. Giôùi cuûa ñaïo caâu sinh chaúng phaûi giôùi cuûa ñònh caâu sinh, nghóa laø thieàn Vò chí, Trung gian laø voâ laäu. 2. Giôùi cuûa ñònh caâu sinh chaúng phaûi giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, nghóa laø giôùi höõu laäu trong thieàn caên baûn. 3. Giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, cuõng laø giôùi cuûa ñònh caâu sinh, nghóa laø voâ laäu trong thieàn caên baûn. 4. Chaúng phaûi giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, chaúng phaûi giôùi cuûa ñònh caâu sinh, nghóa laø giôùi höõu laäu cuûa thieàn Vò chí, Trung gian, taát caû giôùi coõi Duïc. Hoûi: Neáu ñöôïc giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, thì vò ñoù cuõng ñöôïc giôùi cuûa ñònh caâu sinh phaûi

chaêng? Neáu ñöôïc giôùi cuûa ñònh caâu sinh, thì vò ñoù cuõng ñöôïc giôùi cuûa ñaïo caâu sinh phaûi chaêng? Ñaùp: Neân laøm ra boán luaän chöùng: 1. Ñöôïc giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, chaúng phaûi giôùi cuûa ñònh caâu sinh: Chöa lìa duïc, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, möôøi laêm taâm ñaïo tyû trí trong thaáy ñaïo. Ngöôøi lìa duïc nöông vaøo thieàn Vò chí, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh. Möôøi laêm taâm baäc Thaùnh trong thaáy ñaïo ly duïc coõi Duïc, ñaïo phöông tieän: chín ñaïo voâ ngaïi, taùm ñaïo giaûi thoaùt. Ngöôøi tín giaûi thoaùt chöa ly duïc, chuyeån caên, thaáy ñöôïc taïo ra ñaïo giaûi thoaùt, phöông tieän voâ ngaïi. baäc Thaùnh chöa lìa duïc, khôûi taâm voâ löôïng, khôûi nieäm xöù, an ban (soå töùc), baát tònh. 2. Nhöõng luùc nhö theá ñöôïc giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, chaúng phaûi giôùi cuûa ñònh caâu sinh, ñöôïc giôùi cuûa ñònh caâu sinh, chaúng phaûi giôùi cuûa ñaïo caâu sinh: Ngöôøi phaøm phu lìa duïc coõi Duïc, sau cuøng laø ñaïo giaûi thoaùt. Sô thieàn lìa duïc, töùc duøng Sô thieàn laøm phöông tieän cuûa ñaïo phöông tieän, sau cuøng laø ñaïo giaûi thoaùt. Neáu döïa vaøo Nhò thieàn bieân laøm phöông tieän cuûa ñaïo phöông tieän, sau cuøng laø ñaïo giaûi thoaùt, cho ñeán ñeä Tam thieàn cuõng gioáng nhö theá. Lìa duïc cuûa thieàn thöù tö, neáu duøng ñeä Töù thieàn laøm phöông tieän cuûa ñaïo phöông tieän, thì luùc khôûi thaàn thoâng, ñaïo naêm voâ ngaïi, ñaïo ba giaûi thoaùt, phaøm phu lìa duïc, khôûi taâm voâ löôïng, khôûi giaûi thoaùt Sô thieàn, ñeä nhò, ñeä Tam thieàn, khôûi thaéng xöù, khôûi taùm Nhaát thieát xöù, khôûi nieäm xöù baát tònh, an ban, nöông vaøo thieàn khôûi caên thieän ñaït phaàn. Khi cheát ôû coõi Voâ saéc sinh coõi Saéc, luùc cheát ôû ñòa treân trong coõi Saéc, sinh xuoáng ñòa döôùi. 3. Nhöõng luùc nhö theá ñöôïc giôùi cuûa ñònh caâu sinh, chaúng phaûi giôùi cuûa ñaïo caâu sinh. Ngöôøi ñöôïc giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, giôùi cuûa ñònh caâu sinh, laø ngöôøi lìa duïc nöông vaøo thieàn Vò chí, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh,

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 243

ñaïo tyû trí nöông vaøo ñòa treân, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh. Möôøi laêm taâm ñaïo thaáy ñaïo cuûa baäc Thaùnh tyû trí lìa duïc coõi Duïc, sau cuøng laø ñaïo giaûi thoaùt, lìa duïc cuûa Sô thieàn, ñaïo phöông tieän, chín ñaïo voâ ngaïi, chín ñaïo giaûi thoaùt. Cuõng theá, cho ñeán lìa duïc cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Ngöôøi tín giaûi thoaùt lìa duïc, chuyeån caên, ñöôïc thaáy ñaïo giaûi thoaùt phöông tieän voâ taän. A-la-haùn giaûi thoaùt, chuyeån caên luùc ñöôïc baát ñoäng, ñaïo phöông tieän, chín ñaïo voâ ngaïi, chín ñaïo giaûi thoaùt, luùc luaân taäp thieàn, luùc ba taâm khôûi thaàn thoâng, naêm ñaïo voâ ngaïi, ba ñaïo giaûi thoaùt. baäc Thaùnh lìa duïc, khôûi taâm voâ löôïng, thaéng xöù giaûi thoaùt, nieäm xöù an ban taát caû xöù baát tònh, nguyeän trí bieän voâ traùnh, baùn-ña-caâu-ñeà-ca, khoâng, voâ töôùng, voâ nguyeän; khoâng, voâ töôùng, voâ nguyeän dieät, töôùng ñònh vi teá. 4. Nhöõng luùc nhö theá ñöôïc giôùi ñaïo caâu sinh, ñöôïc giôùi cuûa ñònh caâu sinh. Ngöôøi khoâng ñöôïc giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, giôùi cuûa ñònh caâu sinh: tröø ngaàn aáy vieäc treân. Neáu xaû giôùi cuûa ñaïo caâu sinh thì cuõng xaû giôùi cuûa ñònh caâu sinh chaêng? Cho ñeán neân laäp ra boán luaän chöùng: 1. Ngöôøi xaû giôùi cuûa ñaïo caâu sinh chaúng phaûi giôùi cuûa ñònh caâu sinh, nghóa laø ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, ñöôïc Tö-ñaø-haøm, thuaän theo thöù lôùp ñöôïc A-na-haøm, chöa lìa duïc, tín giaûi thoaùt

chuyeån caên, ñöôïc thaáy ñeán quaû Tö-ñaø-haøm, thoái lui ôû ñaïo thaéng tieán, thoái lui ñaïo thaéng tieán cuûa quaû Tu-ñaø-hoaøn, thôøi gian naày, xaû giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, khoâng xaû giôùi cuûa ñònh caâu sinh. 2. Ngöôøi xaû giôùi cuûa ñònh caâu sinh, khoâng xaû giôùi cuûa ñaïo caâu sinh: phaøm phu lìa duïc, luùc thoái lui duïc coõi Saéc, phaøm phu, baäc Thaùnh qua ñôøi ôû coõi Duïc, coõi saéc, sinh leân coõi Voâ saéc, qua ñôøi ôû coõi Saéc, sinh trong coõi Duïc, luùc aáy xaû giôùi cuûa ñònh caâu sinh, khoâng xaû giôùi cuûa ñaïo caâu sinh. 3. Ngöôøi xaû giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, cuõng xaû giôùi cuûa ñònh caâu sinh laø nöông vaøo thieàn ñöôïc quaû A-na-haøm, quaû A-la-haùn. Tín giaûi thoaùt chuyeån caên lìa duïc, luùc ñöôïc kieán ñaùo, giaûi thoaùt chuyeån caên ñöôïc baát ñoäng, thoái lui quaû A-la-haùn, ñaïo thaéng tieán cuûa A-na-haøm thoái lui quaû A-na-haøm, luùc aáy xaû giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, cuõng xaû giôùi cuûa ñònh caâu sinh. 4. Khoâng xaû giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, khoâng xaû giôùi cuûa ñònh caâu sinh: Tröø ngaàn aáy vieäc treân. Neáu thaønh töïu giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, cuõng thaønh töïu giôùi cuûa ñònh caâu sinh chaêng? Cho ñeán noùi roäng taïo boán luaän chöùng:

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 244

1. Ngöôøi thaønh töïu giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, chaúng phaûi giôùi cuûa ñònh caâu sinh: baäc Thaùnh chöa lìa duïc sinh trong coõi Duïc, ñoù goïi laø thaønh töïu giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, chaúng phaûi giôùi cuûa ñònh caâu sinh. 2. Ngöôøi thaønh töïu giôùi cuûa ñònh caâu sinh, chaúng phaûi giôùi cuûa ñaïo caâu sinh: phaøm phu lìa duïc sinh trong coõi Duïc, cuõng sinh trong coõi Saéc, ñoù goïi laø thaønh töïu giôùi cuûa ñònh caâu sinh, chaúng phaûi giôùi cuûa ñaïo caâu sinh. 3. Ngöôøi caâu thaønh töïu: baäc Thaùnh sinh trong coõi Duïc lìa duïc coõi Duïc, cuõng sinh trong coõi Saéc, ñoù goïi laø caâu thaønh töïu. 4. Ngöôøi ñeàu khoâng thaønh töïu: phaøm phu sinh coõi Duïc, khoâng lìa duïc, phaøm phu sinh coõi Voâ saéc, ñoù goïi laø ñeàu khoâng thaønh töïu. Neáu khoâng thaønh töïu giôùi cuûa ñaïo caâu sinh thì cuõng khoâng thaønh töïu giôùi cuûa ñònh caâu sinh phaûi chaêng? Cho ñeán noùi roäng taïo boán luaän chöùng: Tröôùc, thaønh töïu luaän chöùng thöù nhaát laøm luaän chöùng thöù hai, luaän chöùng thöù hai laøm luaän chöùng thöù nhaát, luaän chöùng thöù ba laøm luaän chöùng thöù tö, luaän chöùng thöù tö laøm luaän chöùng thöù ba. Coù boán thöù giôùi: 1. Giôùi ñaït ñeán giaûi thoaùt. 2. Giôùi thieàn. 3. Giôùi voâ laäu. 4. Giôùi ñoaïn. Giôùi ñôïi giaûi thoaùt laø giôùi coõi Duïc. Giôùi thieàn laø giôùi coõi Saéc. Giôùi voâ laäu laø giôùi cuûa ñaïo caâu sinh. Giôùi ñoaïn laø giôùi thieàn, giôùi voâ laäu. Vieäc aáy theá naøo? Theá tuïc hoài chuyeån saéc trong chín ñaïo voâ ngaïi, lìa duïc coõi Duïc ñoù goïi laø giôùi thieàn, giôùi ñoaïn, voâ laäu hoài chuyeån saéc trong chín ñaïo voâ ngaïi lìa duïc coõi Duïc, ñoù goïi laø giôùi voâ laäu, giôùi ñoaïn. Hoûi: Vì sao lìa duïc coõi Duïc hoài chuyeån saéc trong chín ñaïo voâ ngaïi goïi laø giôùi ñoaïn? Ñaùp: Vì lìa duïc coõi Duïc, hoài chuyeån saéc trong chín ñaïo voâ ngaïi laø phaïm giôùi vaø khôûi phieàn naõo ñoái trò phaïm giôùi. Vì vieäc naày neân taïo ra boán luaän chöùng. Neáu laø giôùi thieàn thì giôùi thieàn ñoù cuõng laø giôùi ñoaïn chaêng? Neáu laø giôùi ñoaïn thì cuõng laø giôùi thieàn phaûi chaêng? Cho ñeán noùi roäng taïo boán luaän chöùng: 1. Giôùi thieàn chaúng phaûi giôùi ñoaïn, nghóa laø döùt tröø

hoài chuyeån saéc trong chín ñaïo voâ ngaïi lìa duïc coõi Duïc, caùc xoay laïi saéc cuûa theá tuïc khaùc, ñoù goïi laø giôùi thieàn, chaúng phaûi giôùi ñoaïn.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 245

2. Giôùi ñoaïn naày chaúng phaûi giôùi thieàn, nghóa laø voâ laäu hoài chuyeån saéc trong chín ñaïo voâ ngaïi ñaõ lìa duïc coõi Duïc, ñoù goïi laø giôùi ñoaïn, chaúng phaûi giôùi thieàn. 3. Ñeàu cuøng laø hoài chuyeån saéc cuûa theá tuïc trong chín ñaïo voâ ngaïi ñaõ lìa duïc coõi Duïc, ñoù goïi laø ñeàu cuøng. 4. Ñeàu chaúng phaûi, nghóa laø döùt tröø voâ laäu hoài chuyeån saéc trong chín ñaïo voâ ngaïi ñaõ lìa duïc coõi Duïc, caùc hoài chuyeån saéc cuûa ñaïo voâ laäu khaùc, goïi laø ñeàu chaúng phaûi (caâu phi). Neáu laø giôùi voâ laäu thì giôùi ñoù cuõng laø giôùi ñoaïn chaêng? Cho ñeán noùi roäng taïo boán luaän chöùng: 1. Giôùi voâ laäu naày chaúng phaûi giôùi ñoaïn, nghóa laø tröø hoài chuyeån saéc cuûa voâ laäu trong chín ñaïo voâ ngaïi ñaõ lìa duïc coõi Duïc, caùc hoài chuyeån saéc cuûa voâ laäu khaùc, goïi laø chaúng phaûi giôùi ñoaïn voâ laäu. 2. Giôùi ñoaïn naày chaúng phaûi giôùi voâ laäu, nghóa laø saéc hoài chuyeån cuûa theá tuïc trong chín ñaïo voâ ngaïi ñaõ lìa duïc coõi Duïc, goïi laø giôùi ñoaïn chaúng phaûi giôùi voâ laäu. 3. Ñeàu cuøng, laø saéc hoài chuyeån cuûa voâ laäu trong chín ñaïo voâ ngaïi ñaõ lìa duïc coõi Duïc, ñoù goïi laø ñeàu. 4. Ñeàu chaúng phaûi: Tröø saéc hoài chuyeån cuûa theá tuïc trong chín ñaïo voâ ngaïi ñaõ lìa duïc coõi Duïc, caùc saéc hoài chuyeån khaùc cuûa theá tuïc, goïi laø ñeàu chaúng phaûi. Hoûi: Boán thöù giôùi naày neáu ngöôøi thaønh töïu thì thaønh töïu bao nhieâu thöù? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Chæ thaønh töïu giôùi ñôïi giaûi thoaùt. Hoaëc coù ngöôøi noùi chæ thaønh töïu giôùi thieàn. Hoaëc coù thuyeát noùi chæ thaønh töïu giôùi voâ laäu. Khoâng coù thuyeát naøo noùi chæ thaønh töïu giôùi ñoaïn. Nghóa laø hoaëc coù thaønh töïu giôùi ñôïi giaûi thoaùt, giôùi thieàn. Khoâng ngöôøi naøo chæ thaønh töïu giôùi ñôïi giaûi thoaùt, giôùi ñoaïn. Hoaëc coù ngöôøi chæ thaønh töïu giôùi voâ laäu, giôùi thieàn, hoaëc coù ngöôøi chæ thaønh töïu giôùi thieàn, giôùi ñoaïn, khoâng ngöôøi naøo chæ thaønh töïu giôùi voâ laäu, giôùi ñoaïn. Hoaëc coù ngöôøi thaønh töïu giôùi ñôïi giaûi thoaùt, giôùi thieàn, giôùi voâ laäu, chaúng phaûi thaønh töïu giôùi ñoaïn. Hoaëc coù ngöôøi thaønh töïu giôùi ñôïi giaûi thoaùt, giôùi thieàn, giôùi ñoaïn, chaúng phaûi thaønh töïu giôùi voâ laäu, khoâng ngöôøi naøo thaønh töïu giôùi ñôïi giaûi thoaùt, giôùi voâ laäu, giôùi ñoaïn, chaúng phaûi giôùi thieàn. Hoaëc coù ngöôøi thaønh töïu giôùi thieàn, giôùi voâ laäu, giôùi ñoaïn, chaúng phaûi thaønh töïu giôùi ñôïi giaûi thoaùt. Hoaëc coù ngöôøi thaønh töïu boán thöù. Ngöôøi thaønh töïu giôùi ñôïi giaûi thoaùt, chaúng phaûi giôùi khaùc, sinh trong coõi Duïc thoï giôùi, khoâng ñöôïc taâm thieän coõi Saéc. Ngöôøi chæ thaønh töïu giôùi thieàn, chaúng

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 246

phaûi giôùi khaùc, sinh trong coõi Duïc khoâng thoï giôùi, coøn raøng buoäc ñaày ñuû thöù cuûa keû phaøm phu, ñöôïc taâm thieän coõi Saéc, sinh ñeä nhò, ñeä tam, ñeä Töù thieàn phaøm phu. Ngöôøi chæ thaønh töïu giôùi voâ laäu, chaúng phaûi giôùi khaùc, laø baäc Thaùnh sinh coõi Voâ saéc chæ thaønh töïu giôùi ñôïi giaûi thoaùt

thieàn giôùi, chaúng phaûi giôùi khaùc, sinh trong coõi Duïc coù thoï giôùi bò raøng buoäc ñaày ñuû thöù cuûa keû phaøm phu, ñöôïc taâm thieän coõi Saéc. Ngöôøi chæ thaønh töïu giôùi thieàn, giôùi voâ laäu laø baäc Thaùnh sinh trong coõi Duïc, khoâng thoï giôùi. baäc Thaùnh nôi coõi Duïc tu ñaïo döùt tröø caùc thöù raøng buoäc sinh Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn. Ngöôøi thaønh töïu giôùi ñoaïn, giôùi thieàn, chaúng phaûi giôùi khaùc. Nghóa laø phaøm phu sinh trong coõi Duïc, khoâng thoï giôùi, lìa duïc coõi Duïc, moät haïng cho ñeán chín haïng ngöôøi phaøm phu sinh trong Sô thieàn. Ngöôøi thaønh töïu giôùi ñôïi giaûi thoaùt, giôùi thieàn, giôùi voâ laäu, chaúng phaûi giôùi ñoaïn, nghóa laø baäc Thaùnh thoï giôùi sinh trong coõi Duïc, tu ñaïo döùt tröø moïi söï raøng buoäc coõi Duïc. Ngöôøi thaønh töïu giôùi ñôïi giaûi thoaùt, giôùi thieàn, giôùi ñoaïn, chaúng phaûi giôùi voâ laäu, nghóa laø ngöôøi phaøm phu thoï giôùi sinh trong coõi Duïc xa lìa moät thöù duïc, cho ñeán chín thöù duïc. Ngöôøi thaønh töïu giôùi ñoaïn cuûa thieàn voâ laäu, chaúng phaûi giôùi ñôïi giaûi thoaùt laø baäc Thaùnh khoâng thoï giôùi, sinh trong coõi Duïc, lìa moät thöù duïc, cho ñeán chín loaïi, baäc Thaùnh sinh trong Sô thieàn. Ngöôøi thaønh töïu boán loaïi laø: baäc Thaùnh thoï giôùi sinh trong coõi Duïc, lìa moät thöù duïc cho ñeán chín thöù. Hoûi: Boán thöù giôùi naày, coù bao nhieâu loaïi hoài chuyeån vôùi taâm, bao nhieâu loaïi khoâng hoài chuyeån vôùi taâm? Ñaùp: Coù ba thöù hoài chuyeån vôùi taâm, ñoù giôùi ñoaïn, thieàn, voâ laäu, moät laø khoâng hoài chuyeån vôùi taâm, ñoù laø giôùi ñaït giaûi thoaùt. Hoûi: Vì sao giôùi ñaït giaûi thoaùt khoâng hoài chuyeån vôùi taâm? Ñaùp: Vì chaúng phaûi ruoäng, cho ñeán noùi roäng. Laïi nöõa, giôùi ñôïi giaûi thoaùt thoâ, giôùi taâm hoài chuyeån vi teá. Laïi nöõa, giôùi ñôïi giaûi thoaùt thì troïng, giôùi taâm hoài chuyeån thì khinh. Laïi nöõa, giôùi ñôïi giaûi thoaùt töø coù taïo taùc sinh, giôùi taâm hoài chuyeån töø taâm sinh. Laïi nöõa, giôùi ñôïi giaûi thoaùt töø ngöôøi khaùc sinh, giôùi taâm hoài chuyeån töø chính mình sinh. Laïi nöõa, giôùi ñôïi giaûi thoaùt töø tha sanh, giôùi cuûa taâm hoài chuyeån töø töï sanh. Laïi nöõa, giôùi ñôïi giaûi thoaùt töø moïi söï nhoùm hoäi hoøa hôïp sinh, giôùi taâm hoài chuyeån khoâng nhö vaäy. Laïi nöõa, giôùi ñôïi giaûi thoaùt giaû laäp baøy maø thoï ñaéc, giôùi taâm hoài

chuyeån töø phaùp maø ñaéc. Laïi nöõa, giôùi ñôïi giaûi thoaùt haønh khoâng kòp taâm, giôùi taâm hoài chuyeån haønh thì theo kòp taâm. Laïi nöõa, giôùi ñôïi giaûi thoaùt bò söï phaù giôùi che laáp, giôùi taâm hoài chuyeån khoâng bò che laáp do phaù giôùi. Laïi nöõa, giôùi ñôïi giaûi thoaùt bò söï che laáp do yù cuûa taâm aùc kieáp saùt, giôùi taâm hoài chuyeån khoâng bò che laáp. Laïi nöõa, giôùi taâm hoài chuyeån sinh cuøng vôùi taâm truï, dieät, giôùi ñôïi giaûi thoaùt thì khoâng nhö theá. Laïi nöõa, giôùi taâm hoài chuyeån ñoàng moät quaû, moät y, moät baùo vôùi taâm, giôùi ñôïi giaûi thoaùt thì traùi vôùi treân. Laïi nöõa, phaùp neân nhö theá: Taâm hoaëc taâm thieän, phaùp hoài chuyeån cuõng laø taâm thieän, neáu taâm baát thieän, voâ kyù, dó nhieân phaùp hoài chuyeån cuõng baát thieän, voâ kyù. Giôùi ñôïi giaûi thoaùt laø thieän, neáu cuøng vôùi taâm hoài chuyeån thì chæ cuøng thieän. Taâm hoài chuyeån baát thieän, voâ kyù, thì taâm kia neân döùt tröø. Laïi nöõa, phaùp neân nhö theá.

Taâm thuoäc veà coõi Duïc, hoài chuyeån raøng buoäc coõi Duïc. Taâm thuoäc veà coõi Saéc, hoài chuyeån raøng buoäc coõi Saéc. Taâm thuoäc veà coõi Voâ saéc thì hoài chuyeån cuõng raøng buoäc ôû coõi Voâ saéc. Taâm khoâng leä thuoäc thì hoài chuyeån khoâng leä thuoäc. Theo giôùi ñôïi giaûi thoaùt, laø thuoäc veà coõi Duïc, hoaëc taâm hoài chuyeån cuøng raøng buoäc nôi coõi Duïc. Taâm thuoäc veà coõi Saéc, Voâ saéc vaø taâm khoâng leä thuoäc, luùc hieän ôû tröôùc, thì neân döùt. Laïi nöõa, phaùp neân nhö theá: Taâm Höõu hoïc thì hoài chuyeån Höõu hoïc, taâm Voâ hoïc thì hoài chuyeån Voâ hoïc, taâm phi Höõu hoïc phi Voâ hoïc thì hoài chuyeån Phi hoïc phi Voâ hoïc. Giôùi ñôïi giaûi thoaùt laø phi hoïc phi Voâ hoïc, neáu hoài chuyeån vôùi taâm phi hoïc phi Voâ hoïc. Taâm Hoïc, Voâ hoïc hieän tieàn, neân döùt. Laïi nöõa, phaùp neân nhö theá: Taâm do thaáy ñaïo thì döùt, hoài chuyeån seõ ñöôïc thaáy ñaïo thì döùt. Taâm do tu ñaïo döùt tröø, hoài chuyeån seõ ñöôïc tu ñaïo döùt tröø. Taâm khoâng coù döùt tröø, hoài chuyeån laïi khoâng döùt tröø. Giôùi ñôïi giaûi thoaùt laø do tu ñaïo döùt tröø. Neáu hoài chuyeån vôùi taâm do tu ñaïo döùt tröø thì taâm seõ do thaáy ñaïo thì döùt, luùc taâm khoâng döùt tröø hieän ôû tröôùc thì neân döùt tröø. Laïi nöõa, giôùi ñôïi giaûi thoaùt, neáu hoài chuyeån vôùi taâm thì neân tu ôû ñôøi vò lai. Neáu tu ôû ñôøi vò lai thì cuõng khoâng coù loãi, neân phaûi thaønh töïu ñôøi vò lai, nhöng khoâng thaønh töïu ñôøi vò lai. Laïi nöõa, giôùi ñôïi giaûi thoaùt hoài chuyeån vôùi taâm, nghóa laø luùc sinh

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 248

trôû laïi, thì giôùi, ñòa neân ñöôïc. Neáu töø coõi Saéc, Voâ saéc qua ñôøi, sinh trong coõi Duïc, luùc taâm noái tieáp nhau, thì leõ ra ñöôïc. Vì coù loãi nhö theá, neân khoâng coù söï khaùc nhau giöõa ba haïng ngöôøi, nghóa laø truï giôùi, truï phi giôùi vaø truï phi giôùi, phi phi giôùi. Laïi nöõa, giôùi ñôïi giaûi thoaùt, do boán vieäc thaønh xaû: 1. Luùc xaû giôùi. 2. Luùc bieán thaønh hai hình. 3. Khi cheát. 4. Khi döùt caên thieän. Neáu giôùi ñôïi giaûi thoaùt hieän hoài chuyeån vôùi taâm, thì khoâng do boán vieäc naày, leõ ra cuõng xaû. Laïi nöõa, giôùi ñôïi giaûi thoaùt, töø khi thoï giôùi trôû veà sau, seõ sinh trong taát caû thôøi, nghóa laø keå caû luùc nguû, ñieân cuoàng, ngaát xæu... Neáu giôùi ñaït ñeán giaûi thoaùt, hoài chuyeån vôùi taâm, luùc coù taâm thì coù, luùc khoâng taâm thì neân döùt tröø. Laïi nöõa, giôùi ñôïi giaûi thoaùt, hoài chuyeån vôùi taâm, thì ngöôøi thoï giôùi khoâng coù treân döôùi, nhöng coù treân döôùi. Vì muoán khieán cho khoâng coù loãi nhö theá, neân giôùi ñaït ñeán giaûi thoaùt khoâng hoài chuyeån vôùi taâm. Giôùi hoài chuyeån cuûa phaùp Noaõn laø ñoái trò baèng xaû cuûa phaù giôùi. Phaùp Ñaûnh, phaùp Nhaãn, phaùp Theá ñeä nhaát nôi giôùi hoài chuyeån cuûa ñaïo tyû trí trong thaáy ñaïo tu ñaïo, töùc luùc ñoái vôùi phaù giôùi, taïo ra hai thöù ñoái trò: Ñoái trò phaàn xaû vaø ñoái trò baèng naém giöõ. Giôùi hoài chuyeån cuûa ñaïo phöông tieän lìa duïc coõi Duïc, taïo ra ñoái trò do phaù giôùi maø cho thöïc haønh xaû. Giôùi hoài chuyeån cuûa ñaïo voâ ngaïi ñaàu tieân, xa lìa duïc coõi Duïc, taïo ra ñoái trò baèng naém giöõ vaø ñoái trò phaàn xa cho phaù giôùi, taïo ra ñoái trò baèng döùt, ñoái trò baèng xaû cho tröôøng hôïp khôûi phieàn naõo phaù giôùi. Giôùi hoài chuyeån cuûa baûy ñaïo voâ ngaïi taïo ra ñoái trò baèng naém giöõ, ñoái trò phaàn xa cho phaù giôùi, taïo ra ñoái trò baèng döùt, ñoái

trò phaàn xa, ñoái trò baèng naém giöõ cho vieäc khôûi phieàn naõo phaù giôùi. Ñaïo voâ ngaïi thöù chín laøm ñoái trò baèng naém giöõ, ñoái trò phaàn xa vaø ñoái trò baèng döùt cho vieäc phaù giôùi vaø laøm ñoái trò baèng naém giöõ, ñoái trò phaàn xa, ñoái trò baèng xaû, ñoái trò baèng döùt cho vieäc khôûi phieàn naõo phaù giôùi. Ngoaïi tröø giôùi hoài chuyeån nhö ñaõ noùi ôû treân, caùc giôùi hoài chuyeån khaùc, taïo ra ñoái trò baèng naém giöõ, ñoái trò phaàn xa cho vieäc phaù giôùi vaø tröôøng hôïp khôûi phieàn naõo phaù giôùi. Hoûi: Nhö giôùi hoài chuyeån cuûa phaùp trí coù theå xaû phaù giôùi vaø khôûi phieàn naõo phaù giôùi, chaúng phaûi tyû trí, vì sao noùi tyû trí coù giôùi hoài chuyeån?

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 249

Ñaùp: Toân giaû Hoøa-tu-maät noùi: Vì tyû trí kia laø nhaân, vì leä thuoäc tyû trí ñoù, vì noái tieáp vôùi tyû trí, vì töø tyû trí kia sinh, vì tyû trí naày ñaõ truï nôi phaùp ñoái trò. Vì sao? Vì neáu ñang laø phaùp trí khoâng xaû phaù giôùi vaø khôûi phieàn naõo phaù giôùi, thì tyû trí seõ xaû. Laïi nöõa, phaùp ñoái trò cho söï phaù giôùi vaø khôûi phieàn naõo phaù giôùi phaàn nhieàu laø tyû trí, tuy khoâng laøm ñoái trò baèng xaû, ñoái trò baèng döùt, nhöng ñaõ laøm ñoái trò baèng naém giöõ vaø ñoái trò phaàn xa. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Neáu phaùp trí coù giôùi hoài chuyeån, tyû trí khoâng coù giôùi hoài chuyeån, thì tuy coù theå coù giôùi ñoái trò, nhöng Ñöùc Theá toân noùi: Coù theå coù giôùi ñoái trò, coù giôùi khoâng theå ñoái trò. Hoûi: Vì giôùi coõi Duïc nhieàu hay giôùi coõi Saéc nhieàu? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Giôùi coõi Duïc nhieàu. Vì sao? Vì nghieäp caên baûn, nghieäp tröôùc, nghieäp sau coù theå ñöôïc. Laïi vì töø ngaên taùnh toäi, giaø toäi coù theå ñöôïc. Coõi Saéc tuy coù taùnh nghieäp, nghieäp caên baûn, nhöng chaúng phaûi xöù khaùc coù theå ñöôïc. Bình luaän: Neân noùi raèng: Giôùi coõi Saéc nhieàu, chæ coù giôùi thaâu nhieáp cuûa thieàn Vò chí thì ngang baèng vôùi giôùi coõi Duïc, giôùi khaùc thì nhieàu. Hoûi: Giôùi höõu laäu nhieàu hay giôùi voâ laäu nhieàu? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Giôùi höõu laäu nhieàu, giôùi höõu laäu coù hai thöù: Moät thöù ít nhaäp giôùi voâ laäu, töùc coù moät thöù ít giôùi voâ laäu, moät thöù ít nhaäp. Bình luaän: Neân noùi raèng: Giôùi voâ laäu nhieàu, chæ giôùi hoài chuyeån cuûa phaùp nhaãn khoå thì ngang baèng vôùi giôùi höõu laäu, giôùi khaùc thì nhieàu. Hoûi: Giôùi hoài chuyeån cuûa phaùp nhaãn khoå nhieàu hay giôùi hoài chuyeån cuûa trí voâ sinh, taän trí nhieàu? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Giôùi hoài chuyeån cuûa khoå phaùp trí gaáp boäi ñoái vôùi giôùi hoài chuyeån cuûa phaùp nhaãn khoå, gaáp boäi theo thöù lôùp nhö theá, cho ñeán trí voâ sinh, taän trí. Ñoái vôùi Kinh Thi Thieát noùi, kheùo hieåu, nghóa laø khoå phaùp trí vöôït hôn khoå phaùp nhaãn, cho ñeán ñaïo tyû trí vöôït hôn ñaïo tyû nhaãn. Ñaïo phöông tieän lìa duïc coõi Duïc, moät voâ ngaïi, moät giaûi thoaùt thì vöôït hôn, xoay vaàn vöôït hôn nhö theá, cho ñeán giaûi thoaùt thöù chín. Vì sao? Vì nhö xaû daàn daàn phaù giôùi vaø phieàn naõo phaù giôùi, giôùi aáy cuõng daàn daàn taêng ích. Chuyeån bieán theo thöù lôùp vöôït hôn gaáp boäi nhö theá, cho ñeán taän trí, trí voâ sinh. Bình luaän: Nhö thuyeát naày laø toát: Nhö giôùi cuûa khoå phaùp nhaãn, cho ñeán giôùi cuûa taän trí, trí voâ sinh, ñeàu baèng nhau khoâng coù khaùc. Vì sao? Vì töø thaân mieäng maø sinh baûy ñieàu thieän.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 250

Hoûi: Neáu vaäy thì theo thuyeát cuûa Kinh Thi Thieát noùi laøm sao hieåu? Ñaùp: Vì töø nhaân sinh taêng ích, neân noùi raèng: Nhö khoå phaùp trí töø nhaân cuûa khoå phaùp nhaãn sinh maø ñöôïc taêng ích, cho ñeán taän trí, trí voâ sinh cuõng gioáng nhö theá. Nhöõng giôùi nhö theá ñeàu laø baûy ñieàu thieän. Hoûi: Giôùi cuûa Phaät nhieàu hay giôùi cuûa Thanh vaên nhieàu? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Giôùi Thanh vaên nhieàu, chaúng phaûi giôùi cuûa Phaät nhieàu. Vì sao? Vì Phaät chæ coù moät coõi giôùi thaân, Thanh vaên coù hai coõi giôùi thaân. Bình luaän: Neân noùi raèng: Giôùi Phaät nhieàu. Vì sao? Vì ba nieäm xöù baát coäng: Löïc, voâ uùy, ñaïi bi. Nhöõng giôùi nhö theá, Thanh vaên, Bích- chi Phaät khoâng coù. Hoûi: Sinh trong coõi Duïc, ñöôïc ñaïo A-la-haùn, giôùi thaân hoài chuyeån ñöôïc bao nhieâu ñòa? Ñaùp: Nhö Sa-moân phöông Taây laäp ra thuyeát nhö vaày: Ñöôïc giôùi thaân hoài chuyeån cuûa hai möôi saùu ñòa. Vì sao? Vì ñòa Sô thieàn coù ba thöù, ñoù laø: Phaïm-ca-di, Phaïm-phuù-laâu vaø Ñaïi phaïm. Nhö Sa-moân nöôùc Keá-taân noùi: Ñöôïc giôùi thaân hoài chuyeån cuûa hai möôi laêm ñòa. Vì sao? Vì Sô thieàn coù hai xöù sôû, ñoù laø Phaïm-ca-di, Phaïm-phuù-laâu. Trôøi Ñaïi Phaïm thuoäc veà Phaïm-phuù-laâu, neân cuõng nhö thoân xoùm vaø choán A-luyeän-nhaõ. Ñöôïc giôùi thaân hoài chuyeån cuûa ñòa Sô thieàn kia, tu ôû ñôøi vò lai, khoâng ñöôïc khôûi ôû tröôùc hieän taïi. Vì sao? Vì baùo thaân cuûa ñòa Sô thieàn ñoù, coù theå khôûi giôùi thaân hoài chuyeån cuûa ñòa Sô thieàn kia ôû tröôùc trong hieän taïi, caùc giôùi thaân hoài chuyeån cuûa ñòa khaùc, thaønh töïu khoâng khôûi hieän ôû tröôùc. Sinh coõi Voâ saéc, thaønh töïu khoâng khôûi hieän ôû tröôùc. Vì sao? Vì giôùi naày laø giôùi thuoäc veà saùu ñòa, töø thieàn Vò chí cho ñeán ñeä Töù thieàn, töï ñòa coõi Voâ saéc khoâng coù giôùi thuoäc veà ñòa döôùi, khoâng theå khôûi hieän ôû tröôùc. Hoûi: Nhöõng ngöôøi sinh xuoáng ñòa döôùi ñeàu coù theå khôûi hieän ôû tröôùc chaêng? Ñaùp: Khoâng phaûi ñeàu khôûi. Vì sao? Vì taát caû coâng ñöùc khoâng haún laø ñeàu khôûi hieän ôû tröôùc, loãi laàm xaáu aùc coøn khoâng phaûi ñeàu khôûi ôû tröôùc hieän taïi, huoáng gì caùc coâng ñöùc? Caùc coâng ñöùc ñeàu töø phöông tieän sinh, nhö tröôùc ñaõ noùi: Döïa vaøo baùo thaân cuûa ñòa kia, khôûi giôùi thaân hoài chuyeån cuûa ñòa kia, khoâng coù luùc naøo khôûi baùo thaân cuûa hai ñòa ôû tröôùc hieän taïi, huoáng gì laø nhieàu ñòa? Cho neân, ñöôïc giôùi thaân hoài chuyeån cuûa hai möôi laêm ñòa, khoâng phaûi ñeàu khôûi ôû tröôùc hieän taïi.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 251

Hoûi: Vì sao ñeä töû cuûa Ñöùc Theá toân sinh coõi Voâ saéc, thaønh töïu giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, khoâng thaønh töïu giôùi cuûa ñònh caâu sinh. Vì sao? Vì A- la-haùn coõi Voâ saéc ñaõ thaønh töïu giôùi cuûa ñaïo caâu sinh, khoâng thaønh töïu giôùi cuûa ñònh caâu sinh? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Söï raøng buoäc cuûa giôùi theá tuïc laø phaùp troùi buoäc, vì cho neân khoâng thaønh töïu. Giôùi voâ laäu khoâng raøng buoäc, chaúng phaûi phaùp leä thuoäc cho neân thaønh töïu. Laïi coù thuyeát noùi: Giôùi cuûa theá tuïc rôi trong coõi, trong ñòa, cho neân khoâng thaønh töïu. Giôùi voâ laäu duø trong ñòa, nhöng vì khoâng rôi trong coõi cho neân thaønh töïu.

Hoûi: Chö Phaät, Theá toân coù giôùi thaân moät traêm naêm, cho ñeán giôùi thaân cuûa thôøi gian taùm vaïn naêm, neáu thaân cuûa thôøi gian moät traêm naêm chöùng ñaéc Voâ thöôïng Chaùnh Ñaúng Chaùnh Giaùc laø ñöôïc thaân giôùi cuûa thôøi gian taùm vaïn naêm hay khoâng? Neáu ñöôïc thì taïi sao thaân naày ñöôïc giôùi trong thaân khaùc? Neáu khoâng ñöôïc thì Kinh Thi Thieát ñaõ noùi laøm sao hieåu? Nhö noùi: Chö Phaät, Theá toân ñeàu bình ñaúng neân noùi nhö theá laø ñöôïc. Hoûi: Neáu vaäy thì taïi sao thaân naày ñöôïc giôùi trong thaân khaùc? Ñaùp: Neáu do thaân naày ñöôïc giôùi cuûa thaân khaùc thì coù loãi gì? Laïi nöõa, thôøi gian moät traêm naêm ñöôïc Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc Voâ thöôïng, thaân ñöôïc ñaéc giôùi trong thôøi gian moät traêm naêm, goïi laø ñöôïc thaønh töïu hieän taïi ôû trong thaân, giôùi trong thaân khaùc goïi laø ñöôïc khoâng ôû trong thaân, laø thaønh töïu khoâng hieän ôû tröôùc. Thaân cuûa thôøi gian taùm vaïn naêm ñöôïc ñaïo quaû Voâ thöôïng Chaùnh Ñaúng Chaùnh Giaùc, thaân ñöôïc ñaéc giôùi trong cuûa thôøi gian taùm vaïn naêm, goïi laø ñöôïc thaønh töïu hieän ôû tröôùc trong thaân, ñoái vôùi thaân khaùc, goïi laø ñöôïc khoâng ôû trong thaân, laø thaønh töïu khoâng hieän ôû tröôùc. Laïi coù thuyeát noùi: Khoâng ñöôïc. Hoûi: Neáu vaäy thì kinh Thi Thieát noùi laøm sao hieåu? Nhö noùi: Chö Phaät ñeàu bình ñaúng? Ñaùp: Töùc kinh kia ñaõ noùi: Vì ba vieäc naày neân bình ñaúng, coâng haïnh ñaõ chöùa nhoùm ôû ñôøi quaù khöù ñeàu bình ñaúng. Phaùp thaân chöùng ñaéc ñeàu bình ñaúng, lôïi ích cho theá gian ñeàu bình ñaúng. Coâng haïnh ñaõ tích luõy ôû ñôøi quaù khöù ñeàu bình ñaúng: Nhö moät Ñöùc Phaät ñaõ thöïc haønh boán Ba-la-maät trong suoát ba A-taêng-kyø kieáp, sau ñoù, chöùng ñöôïc ñaïo quaû Voâ thöôïng Chaùnh Ñaúng Chaùnh Giaùc, chö Phaät ñeàu nhö theá. Phaùp thaân sôû ñaéc ñeàu bình ñaúng: Nhö moät Ñöùc Phaät ñaõ thaønh töïu ba nieäm xöù baát coäng: löïc, voâ uùy, ñaïi bi. Chö Phaät cuõng theá. Lôïi ích

cho theá gian ñeàu bình ñaúng: Nhö moät Ñöùc Phaät ñoä traêm ngaøn vaïn na-do-tha chuùng sinh ñeàu nhaäp Nieát-baøn, chö Phaät cuõng theá. Laïi nöõa, vì caên bình ñaúng, neân ngoân ngöõ bình ñaúng. Vì sao? Vì ñeàu truï trong caên taêng thöôïng, giôùi cuõng bình ñaúng, vì ñeàu ñöôïc giôùi taêng thöôïng, neân ñòa cuõng bình ñaúng, ñeàu döïa vaøo ñeä Töù thieàn, ñöôïc ñaïo quaû Voâ thöôïng Chaùnh Ñaúng Chaùnh Giaùc. Theá naøo laø nhaân töông töï? Cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Vì ngaên quan nieäm cho raèng khoâng coù phaùp quaù khöù, vò lai, hieän taïi laø phaùp voâ vi. Vì nhö vaên naày ngaên döùt yù do khoâng coù quaù khöù, vò lai. Laïi vì döùt yù cuûa Sa-moân cho laø phaùp töông töï, ngöôøi kia noùi raèng: Taâm chæ laøm nhaân cho taâm, thoï chæ laøm nhaân cho thoï, cho ñeán tueä chæ laøm nhaân cho tueä. Vì döùt yù nhö theá cho neân noùi raèng: Taâm vaø phaùp taâm sôû, phaùp taâm sôû vaø taâm laøm nhaân töông töï. Do vieäc aáy neân soaïn luaän naày. Hoûi: Vì sao noùi raèng: Caên thieän cuûa ñôøi tröôùc vaø caên thieän cuûa ñôøi sau vaø phaùp töông öng cuûa caên thieän laøm nhaân töông töï, maø khoâng noùi raèng: Caên thieän quaù khöù vaø caên thieän hieän taïi vaø phaùp töông öng cuûa caên thieän laøm nhaân töông töï? Ñaùp: Vì muoán cho quaù khöù, hieän taïi coù nghóa tröôùc sau, vì phaùp quaù khöù raát nhieàu, neân phaûi coù tröôùc, sau.

Neáu noùi raèng: Phaùp quaù khöù vaø hieän taïi laøm nhaân töông töï thì khoâng saùng toû veà quaù khöù coù nhaân töông töï ôû quaù khöù. Neáu noùi lôøi aáy thì saùng toû veà quaù khöù coù nhaân töông töï nôi quaù khöù. Hoûi: Vì sao caên thieän ñôøi tröôùc khoâng noùi laø phaùp töông öng, maø caên thieän ñôøi sau laïi noùi laø phaùp töông öng? Ñaùp: Neân noùi raèng: Phaùp töông öng cuûa caên thieän vaø caên thieän ñôøi tröôùc, cuøng vôùi phaùp töông öng cuûa caên thieän vaø caên thieän ñôøi sau. Trong töï giôùi, taïo ra nhaân ñoái vôùi nhaân töông töï, maø khoâng ngöôøi noùi, phaûi bieát ñoù laø thuyeát chöa troïn veïn. Nhö tröôùc ñaõ noùi: Vaên naày noùi veà nhaân xöù baát taän. Laïi coù thuyeát noùi: Vì döùt yù cuûa Sa-moân noùi phaùp töông töï. Ngöôøi kia noùi raèng: Caên thieän laøm nhaân töông töï cho caên thieän, chöù chaúng phaûi phaùp töông öng cuûa caên thieän. Phaùp töông öng cuûa caên thieän laøm nhaân töông töï cho phaùp töông öng cuûa caên thieän, chaúng phaûi caên thieän. Caên baát thieän, voâ kyù cuõng gioáng nhö theá. Vì döùt yù nhö theá, neân noùi raèng: Caên thieän vaø phaùp töông öng cuûa caên thieän, phaùp töông öng cuûa caên thieän laøm nhaân töông töï cho caên

thieän. Trong töï giôùi, coõi Duïc laïi vôùi coõi Duïc, coõi Saéc laïi vôùi coõi Saéc, Voâ saéc laïi vôùi coõi Voâ saéc. Nhö noùi giôùi cuûa mình, ñòa cuûa mình cuõng gioáng nhö theá. Ñòa Sô thieàn laïi cuøng vôùi ñòa Sô thieàn, cho ñeán Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, trôû laïi vôùi Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Caên thieän cuûa quaù khöù cuøng vôùi vò lai. Quaù khöù, hieän taïi, hieän taïi laøm nhaân ñoái vôùi nhaân töông töï cho caên thieän cuûa vò lai. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Neáu ôû ñôøi khaùc maø noùi, thì vaên naày khoâng roái loaïn, cho ñeán noùi roäng. Caên voâ kyù cuûa töï giôùi cuõng gioáng nhö theá. Caên baát thieän cuûa ñôøi tröôùc, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao trong caên baát thieän naày khoâng noùi ñeán töï giôùi? Ñaùp: Vì caên baát thieän chæ ôû coõi Duïc. Laïi coù thuyeát noùi: Neân noùi töï haït gioáng, haït gioáng do thaáy khoå maø döùt tröø, laïi cho haït gioáng do thaáy khoå maø döùt tröø, cho ñeán haït gioáng do tu ñaïo döùt tröø, laïi cuøng vôùi haït gioáng do tu ñaïo döùt tröø. Laïi coù thuyeát noùi: Neân noùi raèng: Noùi veà caên thieän roài, caên baát thieän, voâ kyù cuõng gioáng nhö theá. Hoûi: Neáu vaäy caên baát thieän chæ coù ôû coõi Duïc, sao laïi noùi töï giôùi? Ñaùp: Vì töï haït gioáng, neân noùi laø töï giôùi. Hoûi: Vì sao khoâng noùi raèng: Caên baát thieän cuûa ñôøi tröôùc vaø caên voâ kyù cuûa ñôøi sau, caên voâ kyù cuûa ñôøi tröôùc laøm nhaân töông töï cho caên baát thieän cuûa ñôøi sau? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Neân noùi nhö theá maø khoâng noùi, phaûi bieát nghóa naày laø lôøi chöa troïn veïn. Laïi coù thuyeát noùi: Neáu noùi nhö theá thì saùng toû, caên baát thieän ôû trong ba coõi, caên voâ kyù chæ ôû coõi Duïc, ít nhaân thì seõ coù nhieàu quaû, nhieàu nhaân thì seõ coù ít quaû. Hoûi: Ñôøi vò lai coù nhaân töông töï hay khoâng? Neáu coù thì vì sao trong ñaây khoâng noùi? Nhö noùi: Theá naøo laø nhaân töông töï? Ñaùp: Caên thieän cuûa ñôøi tröôùc vaø caên thieän cuûa ñôøi sau, phaùp töông öng cuûa caên thieän laø nhaân ñoái vôùi nhaân töông töï cuûa töï giôùi. Hoûi: Quaù khöù nhö vaäy cuøng vôùi vò lai, quaù khöù, hieän taïi, hieän taïi laøm nhaân ñoái vôùi nhaân töông töï cho vò lai, maø khoâng noùi vò

lai laøm nhaân ñoái vôùi nhaân töông töï cho vò lai. Neáu coùù, taïi sao khoâng laø hai taâm xoay vaàn laøm nhaân cho nhau? Neáu khoâng coù, thì vôùi thuyeát naày laøm sao hieåu? Nhö noùi: Neáu phaùp naày coù theå laøm nhaân cho phaùp kia, hoaëc coù luùc khoâng laøm nhaân cho phaùp kia? Ñaùp: Khoâng.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 254

Hoûi: Phaùp naày hoaëc coù luùc laøm nhaân cho phaùp kia, hoaëc coù luùc khoâng laøm nhaân. Neáu phaùp sinh thì laøm nhaân, neáu khoâng sinh thì khoâng laøm nhaân, vì sao noùi khoâng? Neáu khoâng, thì laøm sao hieåu thuyeát cuûa phaùi Ba-giaø-la-na? Nhö noùi: Khoâng phaûi taâm laøm nhaân cho phaùp laø theá naøo? Ñaùp: Laø taâm voâ laäu ban ñaàu cuûa ngöôøi ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, caùc phaøm phu khaùc taát nhieân seõ ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, nghóa laø taâm voâ laäu ban ñaàu. Hoûi: Nhö ngöôøi chöa ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, thì taát caû taâm voâ laäu chaúng phaûi phaùp laøm nhaân cho taâm, vì sao chæ noùi taâm voâ laäu ban ñaàu? Neáu khoâng coù thì kinh naày traùi vôùi thuyeát khaùc ñaõ noùi. Nhö noùi: Khoå ñeá, hoaëc duøng thaân kieán laøm nhaân, khoâng laøm nhaân cho thaân kieán, cho ñeán noùi roäng. Thaân kieán laø nhaân, khoâng laøm nhaân cho thaân kieán, nghóa laø tröø söû cuûa quaù khöù, hieän taïi do thaáy khoå maø döùt tröø vaø khoå ñeá nôi phaùp töông öng cuûa söû, tröø nhaát thieát bieán söû cuûa quaù khöù, hieän taïi nhôø thaáy taäp maø döùt tröø vaø khoå ñeá nôi phaùp töông öng cuûa söû, tröø thaân kieán cuûa ñôøi vò lai vaø phaùp töông öng cuûa thaân kieán, coøn laø caùc khoå ñeá nhieãm oâ khaùc, nghóa laø duøng thaân kieán laøm nhaân, khoâng laøm nhaân cho thaân kieán. (Khoâng coù ñaùp). Hoûi: Nhö thaân kieán cuûa vò lai khoâng theå laøm nhaân cho thaân kieán ôû vò lai. Vì sao? Vì tröø thaân kieán vò lai vaø phaùp töông öng cuûa thaân kieán. Neáu khoâng laø thöùc thaân thì laøm sao hieåu ñieàu kinh noùi? Nhö noùi: Nhaõn thöùc laø choã sai khieán caùc söû nhieãm oâ quaù khöù, cuõng laø nhaân chaêng? Neáu laø nhaân thì cuõng laø choã sai khieán cuûa söû chaêng? Ñaùp: Neân roäng taïo ra boán tröôøng hôïp: 1. Laø nhaân khoâng bò söû sai khieán: Caùc söû ôû tröôùc taâm kia, laø nhaát thieát bieán khoâng duyeân cuûa töï giôùi. Neáu duyeân ñaõ döùt thì söû töông öng seõ giaûi thoaùt. 2. Bò söû sai khieán chaúng phaûi nhaân: Nghóa laø caùc söû ôû sau taâm, söû aáy laø nhaát thieát bieán duyeân cuûa töï giôùi, maø khoâng döùt. 3. Vöøa laø nhaân, vöøa laø söû: Caùc söû ôû tröôùc taâm kia, laø nhaát thieát bieán duyeân cuûa töï giôùi maø khoâng döùt, söû töông öng khoâng giaûi thoaùt. 4. Chaúng phaûi nhaân, chaúng phaûi söû: Caùc söû ôû sau taâm kia, laø nhaát thieát bieán chaúng phaûi duyeân cuûa töï giôùi. Duyeân: laø ñaõ döùt söû nhaát thieát bieán cuûa tha giôùi. Nhö quaù khöù, vò lai, hieän taïi cuõng phaûi nhö theá, noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp. Hoûi: Boán tröôøng hôïp cuûa quaù khöù, hieän taïi coù theå nhö theá laøm sao

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 255

giaûi thích vò lai? Neáu khoâng thì Kinh Thi Thieát noùi laøm sao hieåu? Nhö noùi: Caùc phaùp boán vieäc neân quyeát ñònh: 1. Nhaân. 2. Quaû. 3. Choã döïa. 4. Choã duyeân. Neáu khoâng coù, taïi sao khoâng nhaân maø coù nhaân? Khoâng quaû maø

coù quaû? Ñaùp: Neân noùi raèng: Ñôøi vò lai khoâng coù nhaân töông töï, vì khoâng coù cho neân khoâng noùi, cuõng khoâng coù loãi hai taâm xoay vaàn laøm nhaân cho nhau. Hoûi: Neáu vaäy thì nhö ñaõ noùi: Neáu phaùp naày coù theå laøm nhaân cho phaùp kia, hoaëc luùc khoâng laøm nhaân, cho ñeán noùi roäng, ñieàu naày giaûi thích ra sao? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Trong ñoù, vì hai nhaân neân soaïn ra luaän, ñoù laø nhaân töông öng, nhaân coäng sinh. Laïi coù thuyeát noùi: Vì hai nhaân neân soaïn luaän, ñoù laø nhaân töông öng, nhaân coäng sinh, nhaân baùo vaø nhaân sôû taùc. Laïi coù thuyeát noùi: Vì naêm nhaân neân soaïn luaän, tröø nhaân sôû taùc. Vì sao? Vì Nhaát thieát xöù khoâng che ngaên. Neân noùi raèng: Vì saùu nhaân neân soaïn luaän. Hoûi: Coù phaùp hoaëc laøm nhaân cho phaùp kia, hoaëc coù luùc khoâng laøm nhaân. Vì sao noùi raèng: Neáu phaùp naày coù theå laøm nhaân cho phaùp kia, hoaëc coù luùc khoâng laøm nhaân cho phaùp kia? Ñaùp: Thuyeát naày luùc sinh sau cuøng, coù theå laøm nghóa cho nhaân töông töï cuûa nhaát thieát bieán. Töø ñaây veà sau, söï sinh ñeàu duøng phaùp naày laøm nhaân. Hoûi: Neáu vaäy thì thuyeát naày giaûi thích theá naøo? Nhö noùi: Neáu phaùp naày coù theå laøm duyeân thöù lôùp cho phaùp kia, hoaëc coù luùc khoâng laøm duyeân thöù lôùp? Ñaùp: Neáu phaùp kia chöa sinh. Hoûi: Luùc duyeân thöù lôùp sinh sau cuøng, cuõng coù theå laøm nghóa cuûa duyeân thöù lôùp. Töø ñaây veà sau, sinh ñeàu laáy söï sinh naày laøm duyeân thöù lôùp, vì sao ñaùp chöa sinh maø khoâng noùi luùc sinh sau cuøng? Ñaùp: Neân noùi maø khoâng noùi, neân bieát nghóa naày laø lôøi chöa troïn veïn. Laïi nöõa, hieän thuyeát khaùc, vaên khaùc, neáu duøng vaên khaùc ñeå trang nghieâm nghóa, thì nghóa deã hieåu.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 256

Laïi nöõa, vì hieän nghóa hai moân, vì hieän hai thöù nghóa löôïc, vì hieän hai nhaäp phaùp taùnh, vì hieän hai thöù ñuoác, vì hieän hai söï, vì hieän hai thöù vaên aûnh, vì hieän cuøng sinh cuøng thoâng ñaït. Nhö noùi nghóa cuûa nhaân ñôøi sau cuøng, cuõng neân noùi nghóa cuûa duyeân ñôøi sau cuøng. Nhö noùi nghóa chöa sinh cuûa duyeân thöù lôùp, cuõng neân noùi nghóa chöa sinh cuûa nhaân. Noùi hieän nghóa hai moân, cho ñeán noùi roäng. Nhö thuyeát cuûa Ba-giaø-la-na noùi: Chaúng phaûi taâm laøm nhaân cho phaùp, cho ñeán noùi roäng, laøm sao giaûi thích? Ñaùp: Thuyeát naày roát raùo chaúng phaûi taâm nhaân phaùp. Nhö ngöôøi chöa ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, taát caû taâm voâ laäu chöa sinh heát laø chaúng phaûi taâm nhaân phaùp. Neáu luùc ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, taâm voâ laäu ban ñaàu laø chaúng phaûi taâm nhaân phaùp, caùc taâm voâ laäu khaùc laø taâm nhaân phaùp. Cho neân, kinh kia noùi: Taâm voâ laäu ñaàu tieân laø chaúng phaûi taâm nhaân phaùp. Laïi coù thuyeát noùi: Trong ñaây khoâng noùi nhaân töông töï, thuyeát naày noùi coù hai thöù phaøm phu, ñoù laø ngöôøi coù theå ñöôïc Nieát-baøn vaø ngöôøi khoâng theå chöùng ñaéc Nieát-baøn. Trong ñoù, ngöôøi khoâng theå ñöôïc Nieát-baøn, noùi laø chaúng phaûi nhaân cuûa taâm. Hoûi: Vì sao bieát coù ngöôøi khoâng ñöôïc Nieát-baøn? Ñaùp: Nhö ôû ñaây noùi, ngöôøi phaûi ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, neân bieát cuõng coù ngöôøi khoâng haún ñöôïc chaùnh quyeát ñònh. Cuõng theá thì thuyeát ñaõ noùi kheùo hieåu ñöôïc. Nhö thuyeát thöù hai naày cuûa Ba-giaø-la-na ñaõ

noùi, tröø thaân kieán ôû vò lai vaø phaùp töông öng cuûa thaân kieán, ñieàu ñoù laøm sao hieåu? Ñaùp: Neân noùi raèng: Tröø phaùp töông öng cuûa thaân kieán ôû vò lai, coøn laïi laø caùc khoå ñeá nhieãm oâ khaùc, nhö theá thì ñieàu ñoù cuõng kheùo hieåu. Hoûi: Nhö Kinh Thöùc Thaân noùi laøm sao hieåu? Ñaùp: Nhö quaù khöù laøm boán tröôøng hôïp, hieän taïi leõ ra cuõng laøm boán tröôøng hôïp, ñôøi vò lai cuõng neân taïo ra ba tröôøng hôïp: 1. Coù khi laø nhaân chaúng bò söû sai khieán. 2. Hoaëc laø nhaân bò söû sai khieán. 3. Hoaëc chaúng phaûi nhaân, chaúng bò söû sai khieán. Laø nhaân chaúng bò söû sai khieán: Caùc söû töông öng vôùi taâm aáy ñaõ döùt. Laø nhaân bò söû sai khieán laø: Caùc söû töông öng vôùi taâm aáy khoâng döùt. Khoâng phaûi nhaân, khoâng bò söû sai khieán: Nhö duyeân khaùc bò söû sai khieán.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 257

Hoûi: Nhaát thieát bieán söû cuûa giôùi khaùc, neân noùi nhö theá, maø khoâng noùi laø coù yù gì? Ñaùp: Vì muoán coù nghóa tröôùc sau cho ñôøi hieän taïi, vò lai. Hoûi: Nhö Kinh Thi Thieát noùi: Taát caû phaùp höõu vi coù boán vieäc quyeát ñònh, nghóa naày laøm sao hieåu ñöôïc? Ñaùp: Nhaân laø noùi boán nhaân: Nhaân töông öng, nhaân coäng sinh, nhaân baùo vaø nhaân sôû taùc. Quaû laø noùi ba quaû: Quaû coâng duïng, quaû baùo vaø quaû oai theá. Choã döïa laø noùi saùu thöù, ñoù laø nhaõn thöùc, phaùp töông öng nöông vaøo maét, cho ñeán yù thöùc, phaùp töông öng cuûa yù thöùc nöông vaøo yù. Duyeân laø nhaõn thöùc, phaùp töông öng cuûa nhaõn thöùc duyeân theo saéc, cho ñeán yù thöùc, phaùp töông öng cuûa yù thöùc duyeân vôùi phaùp. Taïi sao khoâng nhaân maø coù nhaân, khoâng quaû maø coù quaû? Ñaùp: Nhö nghóa ngaõ cuõng khoâng coù nhaân maø coù nhaân, khoâng quaû maø coù quaû. Noùi nhaân, laø vì thôøi gian neân noùi, chöù chaúng phaûi noùi khoâng phaùp maø coù. Laïi coù thuyeát noùi: Trong ñôøi vò lai coù nhaân töông töï. Hoûi: Neáu vaäy thì caùc choã ñaõ vaán naïn, kheùo hieåu vaên kinh vì sao khoâng noùi? Ñaùp: Leõ ra noùi maø khoâng noùi, phaûi bieát nghóa naày laø lôøi chöa troïn veïn. Laïi coù thuyeát noùi: Ñaây laø noùi Nhaân töông töï baát taän, trong ñoù chæ noùi nhaân coù coâng naêng coù theå cho quaû, nhaän laáy quaû, nghóa laø nhaân töông töï cuûa ñôøi vò lai, khoâng theå cho quaû, nhaän laáy quaû. Neáu coù, taïi sao khoâng coù hai taâm xoay vaàn laøm nhaân cho nhau? Ñaùp: Trong ñôøi vò lai coù boán haønh töôùng tuøy tuøng ñeå giaûi thích vieäc naày. Nhö haønh voâ thöôøng coù boán haønh töôùng tuøy tuøng. Khoå, khoâng, voâ ngaõ cuõng coù boán haønh töôùng tuøy tuøng. Nhö haønh voâ thöôøng, söï sinh tröôùc laøm nhaân, ba haønh sinh sau khoâng theå laøm nhaân cho haønh voâ thöôøng. Ba haønh coøn laïi laø khoå, khoâng, voâ ngaõ cuõng gioáng nhö theá. Neáu noùi raèng, nöông vaøo ñeä Töù thieàn, ñöôïc A-la-haùn. Cuøng tuøy tuøng vôùi ñeä Töù thieàn kia, coù chín ñòa voâ laäu tu ôû ñôøi vò lai. Neáu xuaát thieàn ñoù, muoán khôûi voâ laäu vaøo luùc Sô thieàn hieän ôû tröôùc, thì khoâng coù nhaân. Vì sao? Vì khoâng tuøy tuøng nhau. Neáu vaäy thì ñaïo voâ laäu cuûa quaù khöù, hieän taïi seõ coù ngöôøi laøm nhaân töông töï vaø coù ngöôøi khoâng theå laøm, laïi traùi vôùi vaên kinh naày: Phaùp thieän cuûa ñôøi tröôùc vôùi phaùp thieän cuûa ñôøi sau, cho ñeán noùi roäng. Vì muoán cho khoâng coù loãi nhö theá, neân noùi ôû ñôøi vò lai khoâng coù nhaân töông töï.

Hoûi: Saéc phaùp coù nhaân töông töï khoâng? Ñaùp: Phaùi Thí Duï giaû noùi raèng: Saéc phaùp khoâng coù nhaân töông töï, vì duyeân löïc, neân sinh. Vieäc aáy theá naøo? Nhö ñaøo ñaát saâu khoaûng traêm khuyûu tay thì thaáy buøn, duø möa hay trôøi naéng, gioù thoåi maø vaãn moïc coû. Nhö lôùp ñaát buøn naày khoâng heà sinh ra thöïc vaät, nhö treân noùc nhaø moïc leân caây coû. Nôi naày cuõng khoâng heà sinh ra thöïc vaät, vaäy theá naøo laøm nhaân töông töï cho chuùng? Hoûi: Neáu vaäy thì vaên kia laøm sao hieåu? Nhö noùi: Duyeân oai theá cuûa boán ñaïi quaù khöù laøm nhaân cho boán ñaïi vò lai? Ngöôøi kia ñaùp: Toâi khoâng coù kinh nhö theá. Vì muoán boû vaên nhö vaäy, neân noùi raèng: Vì vieäc aáy, neân khoâng caàn hieåu, neáu muoán hieåu, thì phaûi hieåu theá naøo? Ñaùp: Duyeân oai theá kia coù hai thöù: Coù gaàn, coù xa, coù ôû thaân naày, coù ôû thaân khaùc. Caùc duyeân ôû gaàn thaân naày, ñöôïc goïi laø nhaân, neáu ôû xa nôi thaân khaùc thì goïi laø duyeân. Ngöôøi A-tyø-ñaøm noùi raèng: Saéc phaùp coù nhaân töông töï. Hoûi: Neáu coù nhaân töông töï, thì vôùi thuyeát cuûa phaùi Thí duï giaû ñaõ noùi, laøm sao hieåu? Ñaùp: Do coù haït gioáng toàn taïi ôû trong phaùp kia, nhöng vì chöa ñöôïc nhaân duyeân cuûa söï sinh, cho neân baát sinh, neáu ñöôïc thì seõ sinh ngay. Coû caây moïc treân noùc nhaø: neáu chim ngaäm haït gioáng bay ñeán, neáu coù gioù thoåi ñeán thì sau ñoù môùi moïc. Vì vieäc naày, neân saéc phaùp coù nhaân töông töï. Laïi coù thuyeát noùi: Saéc phaùp coù nhaân töông töï, cuõng laøm nhaân cho phaùp töông töï, cuõng laøm nhaân cho phaùp khoâng töông töï. Laøm nhaân cho phaùp töông töï: Laøm nhaân töông töï cho thaân naày, khoâng laøm nhaân töông töï cho thaân khaùc. Laøm nhaân töông töï cho thaân naày: Nhö luùc Ca- la-la cuûa thaân naày laøm nhaân töông töï cho Ca-la-la. Laøm nhaân töông töï, laøm nhaân khoâng töông töï: Nhö Ca-la-la laøm nhaân cho laõo, nhö luùc A- phuø-ñaø cuûa thaân naày laøn nhaân cho A-phuø-ñaø, cho ñeán luùc giaø cuõng laøm nhaân, laøm duyeân cho Ca-la-la. Cuõng theá, thaân naày luùc giaø laøm nhaân cho thôøi kyø giaø, laøm duyeân chaúng phaûi nhaân cho thôøi kyø khaùc. Neáu noùi raèng: Ca-la-la ñaàu tieân thì khoâng coù nhaân, saéc sau cuøng thì khoâng coù quaû. Laïi coù thuyeát noùi: Saéc phaùp coù nhaân töông töï laøm nhaân cho phaùp töông töï, khoâng laøm nhaân cho phaùp khoâng töông töï, vöøa laøm nhaân cho phaùp töông töï cuûa thaân naày, vöøa laøm nhaân cho phaùp töông töï cuûa thaân khaùc. Phaùp töông töï cuûa thaân khaùc laøm nhaân cho phaùp töông töï cuûa thaân naày, phaùp töông töï cuûa thaân naày cuõng laøm nhaân cho phaùp töông töï cuûa

thaân khaùc. Vaøo luùc khaùc, laøm duyeân, chaúng phaûi laøm nhaân. Thaân khaùc luùc giaø nhö theá laøm nhaân cho thaân naày khi giaø. Thaân naày vaøo luùc giaø, laïi laøm nhaân cho thaân khaùc luùc giaø, laøm duyeân chaúng phaûi nhaân vaøo luùc khaùc. Laïi coù theå: Saéc phaùp coù nhaân töông töï, laøm nhaân cho phaùp töông töï, cuõng laøm nhaân cho phaùp khoâng töông töï. Laøm nhaân cho thaân naày, cuõng laøm nhaân cho thaân khaùc. Nhö Ca-la-la cuûa thaân khaùc laøm nhaân cho,

cho ñeán laøm nhaân cho luùc gìa. Ca-la-la cuûa thaân naày laøm nhaân cho Ca-la-la cuûa thaân khaùc, Ca-la-la cuûa thaân naày cho ñeán laøm nhaân cho thaân khaùc luùc giaø. A-phuø-ñaø cuûa thaân khaùc laøm nhaân cho A-phuø-ñaø cuûa thaân naày, cho ñeán laøm nhaân cuûa luùc giaø. A-phuø-ñaø cuûa thaân naày laøm nhaân cho A-phuø-ñaø cuûa thaân khaùc cho ñeán laøm nhaân cuûa luùc giaø, laøm duyeân chaúng phaûi nhaân vaøo luùc Ca-la-la. Thaân khaùc luùc giaø laøm nhaân cho thaân naày luùc giaø. Thaân naày luùc giaø laøm nhaân cho thaân khaùc khi giaø. ÔÛ vaøo luùc khaùc, laøm duyeân, chaúng phaûi laøm nhaân. Bình luaän: Neân noùi raèng: Vôùi möôøi thôøi gian cuûa thaân khaùc laøm nhaân cho möôøi thôøi gian cuûa thaân naày, möôøi thôøi gian cuûa thaân naày laøm nhaân cho möôøi thôøi gian cuûa thaân khaùc. Phaùp beân ngoaøi, phaûi bieát, tuøy theo söï thích öng, cuõng noùi nhö theá: Naêm aám thieän xoay vaàn laøm nhaân, nhieãm oâ cuõng gioáng nhö the laàn löôït laøm nhaân. Naêm aám voâ kyù khoâng aån chìm. Hoaëc coù thuyeát noùi: Laàn löôït laøm nhaân. Laïi coù thuyeát noùi: Boán aám voâ kyù khoâng aån chìm laøm nhaân cho saéc aám voâ kyù khoâng aån chìm, saéc aám khoâng theå laøm nhaân cho boán aám voâ kyù khoâng aån maát. Vì sao? Vì taùnh yeáu keùm. Laïi coù thuyeát noùi: Saéc aám voâ kyù khoâng aån chìm laøm nhaân cho boán aám voâ kyù khoâng aån chìm, boán aám voâ kyù khoâng aån chìm khoâng laøm nhaân cho saéc aám voâ kyù khoâng aån chìm. Vì sao? Vì boán aám laø phaùp vöôït hôn, coøn saéc aám laø phaùp thaáp keùm, phaùp vöôït hôn khoâng laøm nhaân cho phaùp thaáp keùm. Laïi coù thuyeát noùi: Boán aám voâ kyù khoâng aån chìm khoâng laøm nhaân cho saéc aám, saéc aám voâ kyù khoâng aån chìm khoâng laøm nhaân cho boán aám, boán aám voâ kyù khoâng aån chìm xoay vaàn laøm nhaân, boán aám khoâng aån chìm coù ba thöù: oai nghi, coâng xaûo, baùo. Ba thöù ñoù coù xoay vaàn laøm nhaân hay khoâng? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Laàn löôït laøm nhaân. Laïi coù thuyeát noùi: Baùo laøm nhaân cho baùo, cuõng laøm nhaân cho oai nghi, coâng xaûo, Oai nghi laøm nhaân cho oai nghi, cuõng laøm nhaân cho

coâng xaûo, khoâng laøm nhaân cho baùo. Phaùp vöôït hôn khoâng laøm nhaân cho phaùp thaáp keùm, neân coâng xaûo laøm nhaân cho coâng xaûo, chaúng phaûi baùo, chaúng phaûi oai nghi, vì phaùp vöôït hôn khoâng laøm nhaân cho phaùp thaáp keùm. Laïi coù thuyeát noùi: Ba phaùp naày xoay vaàn laøm nhaân. Vì sao? Vì ñoàng ôû moät giôùi, vì ñoàng moät raøng buoäc. Bình luaän: Khoâng neân noùi nhö theá, thuyeát tröôùc ñaõ noùi laø hôn. Phaùp nhieãm oâ coù chín thöù: Haï haï, haï trung, haï thöôïng. Trung haï, trung trung, trung thöôïng. Thöôïng haï, thöôïng trung, thöôïng thöôïng. Hoûi: Phaùp nhieãm oâ kia coù xoay vaàn laøm nhaân hay khoâng? Ñaùp: Laàn löôït laøm nhaân. Hoûi: Neáu vaäy thì vì sao coù chín thöù? Ñaùp: Vì ñoái trò coù chín thöù, phaùp naày cuõng coù chín thöù. Vieäc aáy theá naøo? Nhö haï haï tu ñaïo ñoái trò phieàn naõo thöôïng thöôïng, cho ñeán thöôïng thöôïng tu ñaïo ñoái trò phieàn naõo haï haï. Vì ñoái trò coù chín thöù, neân phaùp naày cuõng coù chín thöù. Laïi coù thuyeát noùi: Vì haønh hieän tieàn coù chín thöù, neân phaùp thieän cuõng coù chín thöù, töø haï haï cho ñeán thöôïng thöôïng. Hoûi: Phaùp naày coù laàn löôït

laøm nhaân hay khoâng? Ñaùp: Phaùp thieän coù hai thöù: laø hieän sinh ñaéc, vaø thieän phöông tieän. Chín thöù töôùng cuûa thieän sinh ñaéc kia laàn löôït laøm nhaân. Hoûi: Neáu vaäy vì sao laïi coù chín thöù? Ñaùp: Vì baùo coù chín thöù, neân phaùp naày coù chín thöù, nhö thieän toái thaéng, coù theå sinh baùo toái thaéng, cho ñeán thieän haï haï sinh baùo haï haï. Laïi coù thuyeát noùi: Do phaùp naày hieän tieàn, vì haønh coù chín thöù, neân phöông tieän thieän cuõng coù chín thöù, haï haï cho ñeán thöôïng thöôïng. Hoûi: Phaùp naày coù xoay vaàn laøm nhaân hay khoâng? Ñaùp: Khoâng, haï haï laøm nhaân cho haï haï, cho ñeán thöôïng thöôïng laøm nhaân cho thöôïng thöôïng, thieän sinh ñaéc laøm nhaân cho thieän phöông tieän. Vì thieän phöông tieän laø hôn, neân thieän phöông tieän khoâng laøm nhaân cho thieän sinh ñaéc, vì thieän sinh ñaéc keùm, neân thieän phöông tieän coù ba thöù: Vaên tueä, tö tueä, tu tueä. Hoûi: Ba thöù naày coù xoay vaàn laøm nhaân hay khoâng? Ñaùp: Khoâng. Vaên tueä laøm nhaân cho vaên tueä, cuõng laøm nhaân cho tö tueä, tu tueä. Tö tueä laøm nhaân cho tö tueä, khoâng laøm nhaân cho tu tueä, vì khoâng ñoàng giôùi neân khoâng laøm nhaân cho vaên tueä, vì vaên tueä thaáp. Tu tueä laøm nhaân cho tu tueä, khoâng laøm nhaân cho vaên tueä, tö tueä, vì giôùi khaùc, vì thaáp keùm.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 261

Tu tueä coù boán thöù: Coù Noaõn, Ñaûnh, Nhaãn, phaùp Theá ñeä nhaát. Phaùp Noaõn laøm nhaân cho phaùp Noaõn, cho ñeán laøm nhaân cho phaùp Theá ñeä nhaát. Phaùp Ñaûnh laøm nhaân cho phaùp Ñaûnh, cho ñeán laøm nhaân cho phaùp Theá ñeä nhaát. Phaùp Nhaãn laøm nhaân cho phaùp Nhaãn cuõng laøm nhaân cho phaùp Theá ñeä nhaát. Taâm bieán hoùa coõi Duïc coù boán thöù: Quaû Sô thieàn cho ñeán quaû ñeä Töù thieàn. Hoûi: Boán thöù taâm naày coù xoay vaàn laøm nhaân hay khoâng? Ñaùp: Quaû Sô thieàn laøm nhaân cho quaû Sô thieàn, cho ñeán quaû ñeä Töù thieàn laøm nhaân cho quaû ñeä Töù thieàn. Vì sao? Vì neáu nhö thieàn khoâng xoay vaàn laøm nhaân thì quaû aáy cuõng gioáng nhö theá. Laïi coù thuyeát noùi: Quaû Sô thieàn laøm nhaân cho quaû Sô thieàn, cho ñeán laøm nhaân cho quaû cuûa ñeä Töù thieàn, quaû Nhò thieàn laøm nhaân cho quaû Nhò thieàn, cho ñeán laøm nhaân cho quaû ñeä Töù thieàn, quaû Tam thieàn laøm nhaân cho quaû Tam thieàn, cuõng laøm nhaân cho quaû ñeä Töù thieàn, quaû ñeä Töù thieàn laøm nhaân cho quaû ñeä Töù thieàn. Laïi coù thuyeát noùi: Ñeàu xoay vaàn laøm nhaân. Vì sao? Vì ñeàu rôi vaøo moät giôùi, vì ñoàng moät raøng buoäc. Lôøi Bình: Nhö thuyeát thöù hai laø toát. Hoûi: Nhö ñòa Sô thieàn coù thaân thöùc, coù taâm bieán hoùa, vaäy coù xoay vaàn laøm nhaân hay khoâng? Ñaùp: Thaân thöùc laøm nhaân cho taâm bieán hoùa, chöù chaúng phaûi taâm bieán hoùa laøm nhaân cho thaân thöùc. Vì sao? Vì phaùp vöôït hôn khoâng laøm nhaân cho phaùp thaáp keùm. Hoûi: Neáu nhaân töông töï coù theå nhaän laáy quaû, thì cuõng coù theå cho quaû phaûi khoâng? Ñaùp: Neáu coù theå cho quaû thì cuõng coù theå nhaän laáy quaû. Hoûi: Coù tröôøng hôïp naøo coù theå nhaän laáy quaû maø khoâng theå cho quaû hay khoâng? Ñaùp: Coù, aám sau cuøng cuûa A-la-haùn. Cuõng theá laø noùi chung, nay seõ phaân bieät noùi veà thieän, baát thieän, voâ kyù. Hoûi: Neáu nhaân töông töï thieän, coù theå nhaän laáy quaû, cuõng coù theå cho quaû hay khoâng? Neáu ngöôøi coù theå cho quaû, laïi coù

theå nhaän laáy quaû hay khoâng? Cho ñeán noùi roäng taïo ra boán tröôøng hôïp: 1. Nhaän laáy quaû khoâng cho quaû: Laø luùc döùt maát caên thieän, ñöôïc xaû caên thieän sau cuøng. 2. Cho quaû, khoâng nhaän laáy quaû: Laø caên thieän ñöôïc hieän ôû ñaàu

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 262

tieân. 3. Nhaän laáy quaû, cho quaû: Nhö khoâng döùt caên thieän ôû vaøo luùc khaùc. 4. Khoâng nhaän laáy quaû, khoâng cho quaû: Tröø ngaàn aáy vieäc treân. Neáu nhaân töông töï baát thieän coù theå nhaän laáy quaû, cuõng coù theå cho quaû hay khoâng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp: 1. Coù theå nhaän laáy quaû, khoâng theå cho quaû: Nhö lìa duïc coõi Duïc, ñöôïc xaû baát thieän sau cuøng. 2. Coù theå cho quaû, khoâng nhaän laáy quaû: Lìa duïc coõi Duïc, thoái lui baát thieän, ñöôïc sinh ñaàu tieân. 3. Coù theå nhaän laáy quaû, coù theå cho quaû: Nhö ngöôøi khoâng lìa duïc vaøo luùc khaùc. 4. Khoâng nhaän laáy quaû, khoâng cho quaû: Tröø ngaàn aáy vieäc treân. Neáu laø nhaân töông töï cuûa phaùp voâ kyù aån moät, thì coù theå nhaän laáy quaû, cuõng coù theå cho quaû hay khoâng, coù theå cho quaû, cuõng coù theå nhaän laáy quaû hay khoâng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp. 1. Coù theå nhaän laáy quaû, khoâng theå cho quaû: Nhö lìa duïc cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, ñöôïc xaû voâ kyù aån moät sau cuøng. 2. Cho quaû khoâng nhaän laáy quaû: Luùc thoái lui quaû A-la-haùn, voâ kyù aån moät ñöôïc sinh ñaàu tieân. 3. Nhaän laáy quaû, cho quaû: Khoâng lìa duïc cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù vaøo luùc khaùc. 4. Khoâng nhaän laáy quaû, khoâng cho quaû: Tröø ngaàn aáy vieäc treân. Hoûi: Neáu laø nhaân töông töï voâ kyù khoâng aån moät, thì ngöôøi nhaän laáy quaû cuõng coù theå cho quaû hay khoâng? Ñaùp: Neáu coù theå cho quaû, thì ngöôøi kia cuõng coù theå nhaän laáy quaû, neáu khoâng nhaän laáy quaû thì laøm sao cho? Hoûi: Coù khi naøo nhaän laáy quaû maø khoâng cho quaû hay khoâng? Ñaùp: Coù, taâm sau cuøng cuûa A-la-haùn. Ñaõ noùi töôùng thieän, baát thieän, voâ kyù, nay seõ noùi veà töôùng naêng duyeân: Neáu nhaân töông töï thieän coù theå nhaän laáy quaû, cuõng coù theå cho quaû hay khoâng, neáu cho quaû, cuõng coù theå nhaän laáy quaû hay khoâng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp: 1. Coù theå nhaän laáy quaû, khoâng cho quaû: Theo thöù lôùp cuûa taâm thieän, sinh taâm baát thieän, taâm voâ kyù hieän ôû tröôùc. 2. Cho quaû, khoâng nhaän laáy quaû: Neáu theo thöù lôùp cuûa taâm baát thieän, taâm voâ kyù, hieän ôû tröôùc. 3. Nhaän laáy quaû, cho quaû: Nhö thöù lôùp cuûa taâm thieän, taâm thieän

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 263

hieän ôû tröôùc. 4. Khoâng nhaän laáy quaû, khoâng cho quaû: Tröø ngaàn aáy vieäc treân. Neáu nhaân töông töï cuûa taâm baát thieän coù theå nhaän laáy quaû, cuõng coù theå cho quaû khoâng? Neáu ngöôøi cho quaû thì cuõng coù theå nhaän laáy quaû hay khoâng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp: 1. Nhaän laáy quaû, khoâng cho quaû: Nhö thöù lôùp cuûa taâm baát thieän, neáu taâm thieän, taâm voâ kyù hieän ôû tröôùc. 2. Cho quaû, khoâng nhaän laáy quaû: Nhö thöù lôùp cuûa taâm thieän, taâm voâ kyù, taâm baát thieän hieän ôû tröôùc. 3. Nhaän laáy quaû, cho quaû:

Nhö thöù lôùp cuûa taâm baát thieän, taâm baát thieän hieän ôû tröôùc. 4. Khoâng nhaän laáy quaû, khoâng cho quaû: Tröø ngaàn aáy vieäc treân. Neáu nhaân töông töï cuûa taâm voâ kyù aån moät coù theå nhaän laáy quaû thì cuõng coù theå cho quaû khoâng. Neáu coù theå cho quaû, cuõng coù theå nhaän laáy quaû hay khoâng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán luaän chöùng: 1. Coù theå nhaän laáy quaû khoâng cho quaû: Theo thöù lôùp cuûa taâm voâ kyù aån moät, taâm thieän, baát thieän, voâ kyù khoâng aån moät hieän ôû tröôùc. 2. Cho quaû, khoâng nhaän laáy quaû: Theo thöù lôùp cuûa taâm thieän, baát thieän, voâ kyù khoâng aån moät, taâm voâ kyù aån moät hieän ôû tröôùc. 3. Nhaän laáy quaû, cho quaû: Theo thöù lôùp cuûa taâm voâ kyù aån moät, taâm voâ kyù aån moät hieän ôû tröôùc. 4. Khoâng nhaän laáy quaû, khoâng cho quaû: Tröø ngaàn aáy vieäc treân. Neáu nhaân töông töï cuûa taâm voâ kyù khoâng aån moät coù theå nhaän laáy quaû thì cuõng coù theå cho quaû hay khoâng? Neáu coù theå cho quaû thì cuõng coù theå nhaän laáy quaû hay khoâng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán luaän chöùng: 1. Nhaän laáy quaû, khoâng cho quaû: Theo thöù lôùp cuûa taâm voâ kyù khoâng aån moät, taâm thieän, baát thieän, taâm voâ kyù aån moät hieän ôû tröôùc. 2. Cho quaû, khoâng nhaän laáy quaû: Theo thöù lôùp cuûa taâm thieän, baát thieän, voâ kyù aån moät, taâm voâ kyù khoâng aån moät hieän ôû tröôùc. 3. Nhaän laáy quaû, cho quaû: Theo thöù lôùp cuûa taâm voâ kyù khoâng aån moät, taâm voâ kyù khoâng aån moät hieän ôû tröôùc. 4. Khoâng nhaän laáy quaû, khoâng cho quaû: Tröø ngaàn aáy vieäc treân. Ñaõ noùi nhaân töông töï coù töôùng duyeân, töôùng noái tieáp nhau cuûa nhaân töông töï, nay seõ noùi: Neáu nhaân töông töï nhaän laáy quaû, cuõng coù theå cho quaû hay khoâng? neáu coù theå cho quaû, cuõng coù theå nhaän laáy quaû hay khoâng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp: 1. Taâm thieän, noái tieáp nhau sinh hai möôi taâm thieän, nhaän laáy quaû, khoâng cho quaû: tröø taâm thöù hai, ngoaøi ra coøn möôøi taùm taâm khaùc.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 10 264

2. Cho quaû, khoâng nhaän laáy quaû, laø sô taâm dieät ôû quaù khöù, möôøi taùm taâm neáu sinh hieän ôû tröôùc. 3. Nhaän laáy quaû, cho quaû, laø taâm thöù hai. 4. Khoâng nhaän laáy quaû, khoâng cho quaû, laø tröø ngaàn aáy vieäc treân. Baát thieän voâ kyù aån moät, voâ kyù khoâng aån moät cuõng gioáng nhö theá. Vaû laïi, trong khoaûng moät saùt-na, neáu ñöôïc nhaân töông töï, thì cuõng ñöôïc nhaân cuûa nhaân töông töï hay khoâng? Neáu ñöôïc nhaân cuûa nhaân töông töï, thì cuõng ñöôïc nhaân töông töï hay khoâng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp. 1. Ñöôïc nhaân töông töï, khoâng ñöôïc nhaân cuûa nhaân töông töï: Töø quaû Sa-moân treân thoái lui, truï ñaïo thaéng tieán cuûa quaû Tu-ñaø-hoaøn, voán ñöôïc sô quaû Tu-ñaø-hoaøn hieän ôû tröôùc, thôøi gian naày khoâng thaønh töïu thaáy ñaïo. 2. Ñöôïc nhaân cuûa nhaân töông töï, khoâng ñöôïc nhaân töông töï: Nhö voán truï ñaïo thaéng tieán cuûa quaû Tu-ñaø-hoaøn, coù theå cho quaû Sa-moân ôû ñôøi sau. 3. Laøm nhaân töông töï, ñöôïc nhaân töông töï, cuõng ñöôïc nhaân cuûa nhaân töông töï: Tröø sô taâm cuûa Tu-ñaø-hoaøn, caùc quaû Tu-ñaø-hoaøn khaùc ñaõ töøng khôûi hieän ôû tröôùc. 4. Khoâng ñöôïc nhaân töông töï, cuõng khoâng ñöôïc nhaân cuûa nhaân töông töï: Tröø ngaàn aáy vieäc treân. Vaû laïi, trong khoaûng saùt-na, bieát

nhaân töông töï, khoâng bieát sôû duyeân cuûa nhaân töông töï hay chaêng? Bieát sôû duyeân cuûa nhaân töông töï, maø khoâng bieát nhaân töông töï hay khoâng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp. 1. Bieát nhaân töông töï, khoâng bieát sôû duyeân cuûa nhaân töông töï: Ñaïo phaùp trí trong thaáy ñaïo duyeân vôùi phaàn trí khoå, taäp, dieät ôû ñôøi tröôùc. 2. Bieát sôû duyeân cuûa nhaân töông töï, khoâng bieát nhaân töông töï: Duyeân theo phaùp trí phaàn chöa sinh. 3. Bieát nhaân töông töï, cuõng bieát sôû duyeân cuûa nhaân töông töï: Laø ñaïo phaùp nhaãn. 4. Khoâng bieát nhaân töông töï, khoâng bieát sôû duyeân: Tröø ngaàn aáy vieäc treân.. Hoûi: Nhaân töông töï coù theâm bôùt hay khoâng? Ñaùp: Coù, vieäc aáy theá naøo? Hoaëc coù phieàn naõo cuûa thaân tröôùc taïo ra nhaân töông töï taêng thöôïng, chaúng phaûi thaân hieän nay. Nghe noùi luùc Toân giaû A-nan vaøo thaønh Xaù veä khaát thöïc, naøng Ma- ñaêng- giaø vöøa thaáy Toân giaû voäi vaõ ñi theo. Vì sao? Vì naøng ñaõ töøng laøm

vôï cuûa Toân giaû A-nan trong naêm traêm ñôøi, neân nay vöøa thaáy Toân giaû, thì duïc voïng cuûa naøng daáy leân döõ doäi, khoâng döùt ñöôïc. Tröôûng laõo Di-kyø-ca ñang ngoài trong röøng Am-la, luùc aáy, yù giaùc cuûa ba aùc taêng thöôïng. Vì sao? Vì töøng nghe noùi vò Tröôûng laõo aáy, tröôùc kia voán ñaõ töøng laøm vua khu röøng naày. Neáu naêm laïc thuù xöa ôû nôi choán töï öa thích, thì duïc giaùc taêng thöôïng, taâm sinh ra nhaøm chaùn, sau laïi ñeán nôi khaùc, giaùc giaän döõ taêng thöôïng. Vì sao? Vì xöa kia, luùc coøn laøm vua, thöôøng ôû choã naày ñaõ chaët ñaàu, tai, tay chaân cuûa daân chuùng, neân giaùc giaän döõ taêng thöôïng, taâm sinh nhaøm chaùn. Laïi ñeán choã khaùc, giaùc gieát haïi taêng thöôïng. Vì sao? Vì chính ôû nôi naày, nhaø vua ñaõ töøng troùi buoäc, duøng roi ñaùnh ñaäp daân chuùng, ñoaït heát taøi vaät cuûa hoï, neân giaùc haõm haïi taêng thöôïng. Caùc phieàn naõo cuûa thaân trong quaù khöù nhö theá v.v... ñaõ taïo ra nhaân töông töï taêng thöôïng, chaúng phaûi thaân naày. Hoaêc coù taâm duïc laøm nhaân töông töï taêng thöôïng cho taâm giaän döõ, laøm cho taâm giaän döõ taêng thöôïng, hoaëc coù taâm giaän döõ laøm nhaân töông töï cho taâm duïc, laøm cho taâm duïc taêng thöôïng. Nhö noùi veà baát thieän, coøn noùi thieän, voâ kyù cuõng gioáng nhö theá. Vì vieäc naày, neân bieát nhaân cuûa nhaân töông töï coù theâm bôùt, laø nhaân töông töï quyeát ñònh ôû quaù khöù, coøn quaû cuûa ñôøi hieän taïi laø quaû cuûa y baùo.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.